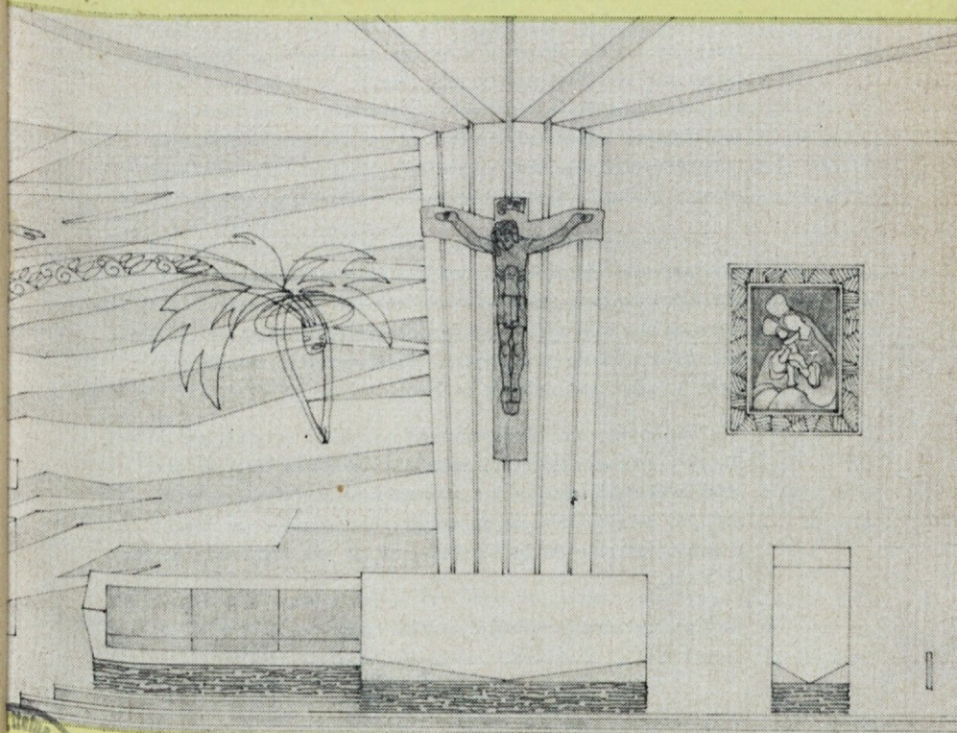

59964

duhovno življenje

la vida espiritual
januar 1974 - 41. letnik

D59964
+

El programa de renovación espiritual propuesto para el Año Santo

A los peregrinos de habla española, presentes en la audiencia del día 14, Pablo VI les dijo en castellano las siguientes palabras:

Amadísimos hijos e hijas:

Si de verdad estamos de acuerdo con el programa de renovación espiritual que nos propone el Año Santo, deberemos cambiar muchas cosas dentro de nosotros. Ante todo, hemos de abrirnos a la luz del Espíritu Paráclito para que nos instruya y nos enseñe lo indispensable a nuestra vida. Bajo su acción reveladora, el hombre contemporáneo adquirirá confianza en sus posibilidades de conocimiento superior, aspirará a metas cada vez más altas y hallará nuevamente gusto y respiro en la oración.

No nos bastan los hallazgos de la ciencia moderna. El pensamiento científico podrá resolver problemas urgentes, cambiar de manera maravillosa las cosas materiales; pero no por ello olvidemos la palabra liberadora de Cristo: "No sólo de pan vive el hombre, sino también de toda palabra que sale de la boca de Dios" (Mt 4, 4).

No hemos de conformarnos con las conquistas de nuestro conocimiento, ni siquiera religioso. La fe nos está invitando, con su luz gozosa y cierta, a un ulterior acto de asentimiento y de meditación: a un acogimiento y contemplación de la Verdad, que es una sola cosa con la Vida.

Con nuestra bendición apostólica.

PD 147/1976

VSE BLAGOSLOVE V LETU 1974

Ob vstopu v novo leto, devetindvajseto po zadnji svetovni vojni, ki je toliko Slovencev razpršila po širnem svetu, želi „Duhovno življenje“ vsem sodelavcem in bralcem zvrhano mero božjega blagoslova.

Blagoslova naj bodo deležni onemogli in bolni rojaki, na katerem koli kontinentu žive. V naši reviji bodo tudi letos našli oporo v težkih urah. Vedo naj, da s svojimi križi dopolnjujejo trpljenje Jezusa Kristusa in z njim soodrešujejo rojake in Bogu odtujeni svet.

Z božjim blagoslovom naj bo poškropljeno življenje in delo naših mož in žena. Vseh tistih, ki v Argentini in Združenih državah Severne Amerike ter Kanadi, v Brazilu in Zapadni Evropi ter Avstraliji, na Koroškem in Primorskem ter v Sloveniji in drugod grade slovensko družino, Bogu in narodu zvesto. „Duhovno življenje“ jim bo v zmedii sodobnega časa luč in pomoč.

Blagoslov kličemo na našo mladino: otroke, dekleta in fante. Na rod, ki med našimi bralci raste izven Slovenije, a čuti z njo, jo ljubi, se zanjo žrtvuje in kar je najvažnejše: se sredi vseh mogočih ideologij oklepa Boga, Kristusa in Cerkve. Njej bomo v letošnjem letniku posvečali vso skrb in ljubezen.

Poseben blagoslov želimo končno vsem, ki so se jim v svetu zamajala edino trdna tla vere. Novi letnik „Duhovnega življenja“ jim bo prijatelj; z dobrohotno roko jim bo pripravljen pomagati znova stopiti na pot, ki gotovo pelje preko kratkotrajnega sveta v večno domovino.

Misel na sveto leto, ki ga bomo v tem letu obhajali po vsem svetu, naj v vseh rojakihi ustvari praznično razpoloženje. Na mesto črnoglednosti, preprirov in nerazumevanja naj stopijo vedrost, dobrotu in razumevanje, ali kratko, kot želi sv. oče Pavel VI.: sprava z Bogom in ljudmi.

Tako preživeto leto 1974 bo lepo in polno vsebine. Rojakom in vsem, med katerim živimo, bomo doprinesli košček miru, ki ie, kot pravi šesti svetovni dan, ki ga bomo obhajali 1. januarja, odvisen od vsakega izmed nas.

Sveto leto - srečanje z Očetom

Sv. oče — sedaj Pavel VI. — ima vsako sredo „veroučno uro“ za vse navzoče pri tedenski splošni avdijenci. To je kateheza, ki je uradno učenje papeža in je namenjena vsej Cerkvi po vsem svetu. Od štirih mesečnih katehez bomo vsak mesec objavili po eno, tisto, ki ima za nas kak poseben pomen ali je važna za svetovno katoliško občestvo, katerega del smo tudi slovenski naseljenci v Argentini.

V začetku je bilo *Sveto leto* samo notranji duhovni dogodek v katoliški Cerkvi. Potem smo sami spoznali, da ima lahko močan odmev tudi v nekrščanskem delu človeštva. To nas sili, da bolj jasno povemo, kaj je sveto leto za katoličane in za ves svet. Ni dovolj, da bi samo v koledarju zaznamovali, od kdaj do kdaj bo trajalo sveto leto.

To leto je važno, in je težko prav razložiti, kaj hočemo s tem svetim letom doseči. Molitev, pokora, dobra dela, odpustki — vse to označuje vsako sveto leto. To, ki ga sedaj obhajamo, pa ima še drug zgodovinski namen: *spraviti v življenje nauke, ki jih je zadnji vesoljni cerkveni zbor zbral v bogatih dokumentih.*

OBNOVA in SPRAVA, to sta dve programski besedi, ki ju bomo velikokrat ponavljali in nas morata privedi do *premišljevanja in ureničenja* koncilskih napotkov.

ODREŠILNO SREČANJE Z BOGOM

V prejšnjih nagovorih smo mimogrede govorili o spravi z lastno vestjo in o spravi z bližnjim. Nismo pa še govorili o *spravi z Bogom*. Prvi in zadnji cilj svetega leta je sprijateljiti ljudi z *Bogom*: najprej nas — verne, in nato vse druge ljudi, čimveč jih moremo osvojiti za to odrešilno in osrečujoče srečanje z Bogom.

Koristil nam bo tale jasen in odločen odstavek sv. Pavla v pismu Korinčanom:

„Vse pa je od Boga, ki nas je po Kristusu s seboj spraval in nam dal službo sprave; zakaj Bog je hotel svet s seboj spravi v Kristusu s tem, da jim njih grehov ni prisojal in da je ustanovil med nami nauk sprave. Namesto Kristusa smo poslani, kakor da Bog opominja po nas. Prosimo v imenu Kristusa:

Spravite se z Bogom!“ (2 Kor 5, 17—20).

ZIVIMO SREDI BOŽJE DOBROTE

Naše človeško življenje se rodi, živi, se razvija in mrje v najožji življenski in bivanjski povezanosti z Bogom. V priznanju te resnice je vsa življenjska modrost, vse človeško možno poznanje zadnjih rešnic in ves nadnaravni smisel našega življenja.

Rojeni smo bili kot božje stvari. Če smo, smo zato, ker nas je Bog hotel ustvariti. In hočemo ali ne,

smo pred Bogom za svoje življenje tudi odgovorni. Je tako in ne drugače.

Pamet, volja, svoboda, srce, ljubezen in trpljenje, čas in delo, povezanost s posamezniki in z družbo: *življenje* z eno besedo — teče po jasno določenih, čeprav različnih poteh, a vse poti imajo tudi jasno določen skupni konec in cilj, ki je Bog.

Ne moremo si misliti človeka brez te temeljne odvisnosti in navezanosti od Boga.

Bog je nad nami, nas pozna, nas opazuje, v nas deluje, nas vsak trenutek ohranja — je *Oče* našega življenja. Lahko ga preziramo, pozabljamo, puščamo ob strani, ga tajimo in zavržemo; toda *On je*. Resnični Bog živi. „V njem živimo, se gibljemo in smo,“ je zatrjeval sv. Pavel v Grčiji (Apostolska dela 17. 28).

BREZBOŠTVO RES SLAVI ZMAGO?

Res je, da danes zelo pobijajo krščansko gledanje na svet; mnogi nočejo priznati, da Bog je, rajši grede proti lastni pameti in govorijo o „smrti Boga“; namesto da bi Boga iskali s pametjo in s potjo božje luči.

Brezboštvo se že skoraj veseli zmage. Kakor da vera že nima več smisla. Greha ni... Oh, čez glavo smo nasičeni s takšnim mišljenjem.

Toda mi smo resnično prepričani

— ravno po milosti božji —, da je Bog tako res, kakor je res sonce; in da nam vse prihaja od Njega ter se vse k Njemu vrača. In vi, ki nas poslušate, modri in pametni sinovi in hčere, ste o tem gotovo pravitako prepričani kakor mi.

SVETO LETO — LETO SPRAVE

Sedaj morda bolj razumemo, da je bila proglasitev svetega leta nekaj nujnega, modernega in strateškega.

Utrditi nas mora — v srcu in v zunanjem življenju — v resnici, da Bog je in da je On Gospodar vseh stvari. To leto nas mora prepričati o Njegovi neizmerni ljubezni, po kateri nas hoče napraviti poslušne učence, zveste služabnike in predvsem srečne sinove ter hčere.

Vsi čutimo, da je bil naš odgovor na ta božji načrt premalo odločen, nepopoln. Včasih morda celo sovražen in napadalen. Čutimo se krive! Kakor bi odprli žalosten, boleč in ponižujoč list v knjigi našega življenja — list z našimi grehi. Z grehom smo pretrgali osnovne dolžnosti in odnose, ki so nas vezali z Bogom.

Naš odgovor in naša ljubezen nista bila nikdar niti od daleč enaka tisti ljubezni, ki nam jo Bog ponuja in daje. Smo nehvaležni, smo dolžniki! Bili bi zares zgubljeni, če nas Kristus ne bi prišel odrešiti. Torej kaj? Glejte, ravno zaradi tega spoznanja moramo čutiti

silno nujnost, da se spravimo z Bogom.

In glejte, kako neizmerno smo lahko srečni! *Sprava je možna* — to je tisto veselo oznanilo, ki ga Sveto leto hoče razglasiti vsemu svetu in vsaki duši posebej: *sprava je zares možna!* Naj vas ta vesela novica osreči v dnu vaših src! Prejmite naš apostolski blagoslov!

Okrog 150 birmancev je na praznik Kristusa Kraja prejelo sv. birmo v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu. Brnjoval je msgr. Anton Orehar, delegat za dušno pastirstvo Slovencev v Argentini (foto Marijan Šušteršič)

Pismo "Duhovnemu Življenju"

Spoštovani!

Pred kratkim sem bil na duhovnih vajah. Lepe so bile in Bogu sem hvaležen za to milost. Prišel sem pa med drugim do grenkega spoznanja, kako je moje dosedanje življenje en sam velik poraz. V tistih urah prostega časa sem premišljeval svojo preteklost. Odvijala se je pred menoj kot v filmu, v katerem sem bil jaz glavni igralec. Vse moje življenje je bilo kot na zatožni klopi. Še nikdar se nisem videl v tako jasni luči. In rad priznam, da me je bilo sram in strah samega sebe. Kako malo zares lepega, zares krščanskega sem odkril v 40 letih svojega zavestnega življenja. Leta, ki se mi zde skoraj zgubljena! Obenem težka in moreča zavest, kako bi ta leta bila lahko drugačna. In bi seveda tudi morala biti.

T. K.

Dragi prijatelj!

Niste Vi edini, ki ste doživeli takšno spoznanje o svojem življenju. Rad Vam tudi verjamem, da to spoznanje ni nič prijetnega, nič laskavega. Ko človek gleda na svoja leta nazaj, ugotavlja, kako malo dobrega je v preteklih letih, in še tisto dobro ima na sebi pogosto madež iskanja samega sebe, lastnih koristi in druge nepopolnosti. Koliko pa je kar slabih dejanja, grehov! Od majhnih „pobožnih laži“ do resnih prestopkov ljubezni do bližnjega, pravičnosti, čistosti, zvestobe, stanovskih dolžnosti itd.

Še bolj pa bolijo morda velike vrzeli, ki jih odkrijemo že ob površnem pregledovanju: koliko dobrega bi lahko storili in smo bili tudi dolžni storiti s svojimi darovi, pa so te priložnosti šle neizrab-

jene mimo nas. Ena za drugo, dan za dnem, leto za letom! Skoro praznih rok stojimo osramočeni pred svojo vestjo in pred vsevednim Bogom! To seveda boli.

In vendar je to spoznanje velika milost, ki Vam jo je Bog naklonil v duhovnih vajah. To spoznanje je navadno pogoj za začetek novega, boljšega življenja. Zato le pogumno sprejmite to obsodbo, ki jo preteklo življenje izreka nad Vami! Takšno priznanje nas morda za vedno ozdravi prikritega napuha in samovšečnosti.

Toda ne smete ostati pri tem bolečem spoznanju. Najprej zato ne, ker je to spoznanje sicer resnično, a ni celotno. V vsakem življenju je tudi veliko lepega, na kar pa v duhovnih vajah niste bili morda tako pozorni. Vsa majhna dobra dela, ki ste jih v življenju le storili, vsa zvestoba vašim dolžnostim, ki se vam zdi nekaj povsem naravnega, ki pa zato ne neha biti zvestoba, ki Vas je stala pogosto težke žrtve in veliko boja. Tudi to stran svojega življenja morate položiti na tehtnico svoje preteklosti. Morate biti pravični do samega sebe. Življenje človeka je kot slika, na kateri je poleg mnogo senc tudi veliko svetlobe. Hvaležni Bogu priznajte tudi te svetle točke v svojem življenju.

Na ponižno spoznanje svojih slabosti iz preteklosti začnite graditi lepšo bodočnost. Samo to je smiselno, samo to je hotel Bog, ko Vam je pokazal v tako rezki luči Vašo preteklost. V ponižni spovedi ste jo popravili, zamujeno iz nje pa lahko nadomestite le z novim življenjem. Lepše življenje je edini pameten in Bogu všečen odgovor na morebitno Vašo pomanjkljivo preteklost.

Saj sami pravite, da Vam ponovno povračanje na Vašo preteklost in spomin nanjo samo jemlje moči za delo v sedanjosti. Če se Vam pa kljub temu še kdaj povrne misel nanjo — in to je zelo verjetno — naj Vam bo samo povod, da boste svoj sedanji trenutek bolje izrabili za delo in zvesto izpolnjevanje božjega naročila. Naj bodo te duhovne vaje spet nov, važen mejnik v Vašem življenju. Tudi če imate pred seboj le še eno samo leto življenja, v tem letu lahko postanete zares popolnoma drugačni, Vaše življenje postane lahko svetniško. Bog Vas vabi na to pot in če je vaša manj lepa preteklost bila takorekoč odskočna deska za takšen nov začetek, potem je imela v božjih očeh tudi svoj pomen. Eden najlepših dokazov, kako nas Bog ljubi, je pa prav tudi dejstvo, da nam daje vsak trenutek možnost novega začetka.

Alojzij Kukovica

Odprto pismo jugoslovanskih škofov

Poslovni odbor jugoslovanske škofovske konference je 4. septembra poslal komisiji za ustavna vprašanja pri zvezni skupščini svoje predloge za formulacijo tistih členov nove ustave, ki govorijo o ve-ri državljanov in verski svobodi.

Škofje v svojih predlogih izražajo željo, da bi bila po ustavi jasneje zajamčena osebno verska svoboda vsakega posameznika in življenje verskih občestev in onemogočena diskriminacija zavoljo verske pripadnosti v družbenem položaju in delovnih mestih.

1. V teh mesecih smo pričali živahne dejavnosti, s katero želimo naša javnost uresničiti daljnosežno družbeno-politično preobrazbo. Ta dejavnost je usmerjena posebno v javno razpravo o načrtu novih ustav Socialistične federativne republike Jugoslavije in posameznih socialističnih republik.

Jugoslovanski škofje, zbrani na zasedanju škofovske konference v Zagrebu, si štejemo v dolžnost, da ob tej priložnosti seznanimo javnost s svojim mnenjem o nekaterih pomembnih vprašanjih. Kot škofje, verniki in člani te družbe ter državljani te države ne smemo opustiti

priložnosti, da prispevamo svoj delež k napredku in rasti čimbolj zrelega javnega mnenja v stvareh, ki so tako velikega pomena za našo skupno prihodnost.

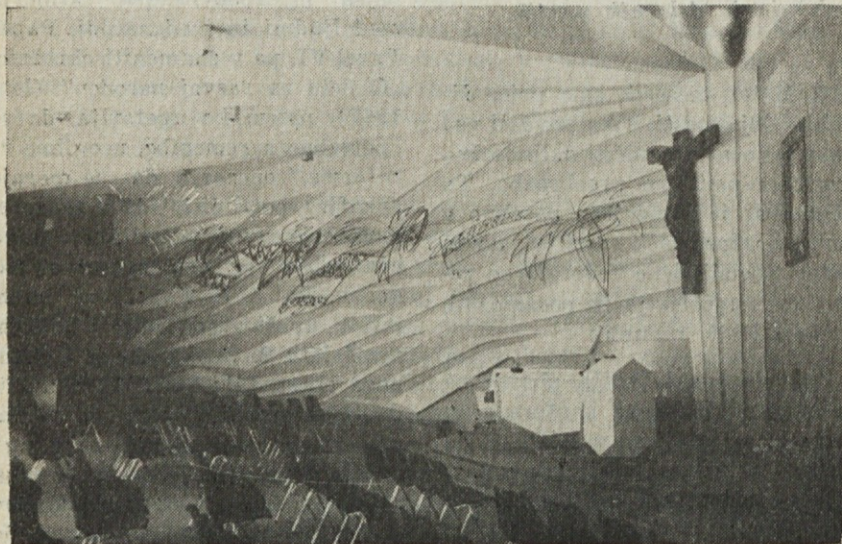
Tretja škofovska sinoda (leta 1971) pravi v listini „Pravičnost v svetu“ tole: „Od škofovskih konferenc zahtevamo, da poglobljajo smernice, ki smo jih nakazali na tem zasedanju“ (Tretja škofovska sinoda, Pravičnost v svetu, št. 3, Želje sinode), to je različne načrte, ki pospešujejo čim boljše, pravičnejše in rodovitnejše razmerja med ljudmi in med narodi. Papež Pavel VI. pa v znameniti okrožnici „O delu za razvoj narodov“ (leta 1967), potem ko ugotavlja, da so „potrebne spremembe, neogibne reforme“, opozarja, da „se morajo (škofje) potruditi,“ da v te spremembe in reforme „vdihejo duha evangelija“ (O delu za razvoj narodov, št. 81). Papež na istem mestu, upoštevajoč Odlok o laičkem apostolatu 2. vatikanskega cerkvenega zbora (1962—1965) naznači, da je „hierarhija poklicana za nalogo, da avtentično uči in razlagati načela, ki se jih je treba na tem področju držati,“ dolžnost škofov pa je, „da po lastni pobudi, ne da bi šele čakali naročil in navodil, začno prekvašati s pravim krščan-

skim duhom miselnost in nravi, postave in ustroj svoje skupnosti“ (O delu za razvoj narodov, št. 81).

Ko opravljamo to svojo dolžnost, se zavedamo — na to želimo bralce tega sporočila opozoriti takoj v začetku — da Cerkev kot taka „po svojem poslanstvu in svoji naravi ni vezana na nobeno posebno obliko človeške kulture ali politični, gospodarski in socialni red“ (CS, 42, 4), kot jasno kaže 2. vatikanski cerkveni zbor. Cerkev je živela in opravljala svoje duhovno poslanstvo v zgodovini v različnih kulturnih in družbenih sistemih. Zato se ne more imeti za „ostanek preteklosti“, „ostanek fevdalnega“ ali „kapitalističnega reda“, niti ne more sprejeti, da jo drugi razglajajo za „ostanek preteklosti.“

Zagovarjamo koncilsko stališče, da Cerkev „Ne želi ničesar bolj goreče kakor to, da bi se v službi blagru vseh mogla svobodno razvijati pod kakršnokoli obliko vladavine, ki priznava osnovne pravice osebe in družine ter potrebe skupne blaginje“ (CS 42, 5). V tem smislu izjavljamo — skupaj s koncilom — da „hoče Cerkev vse ustanove, ki jih je človeški rod ustvaril in jih še ustvarja, podpirati in pospeševati. Kolikor je to od nje odvisno in kolikor je združljivo z njenim poslanstvom“ (CS 42, 5).

Ta naša poslanica javnosti se omejuje samo na nekatere točke iz sedanjih razprav o preobrazbi naše družbe. V prvi vrsti želimo z njo doseči, da ne bi v javnosti nekaterih naših korakov izkrivljeno

Nova cerkev Marije Pomagaj v Buenos Airesu (foto L. Erjavec)

razlagali in molka ali vzdržanja napak razumeli.

Nekatere izjave v javnosti, nekateri članki v javnem tisku in dejanja, za katera je težko reči, da so popolnoma slučajna in občasna, budijo v nas zaskrbljenost in vprašanja, do katerih bi težko ostali ravnodušni. Pristojni državni organi ali družbeno politični forumi in ustrezne družbene sile na te in takšne zaskrbujoče pojave sploh ne odgovarjajo, ali pa se njihovi odgovori omejujejo na blede, abstraktne in neučinkovite formulacije, ki našo zaskrbljenost pogosto poglobijo, namesto da bi nam zagotovili skorajšnjo in dokončno odpravo takšnih pojavov. To nas sili, da v javnosti iskreno razložimo nekatere naše opredelitve ob tem, kar se v javnosti govori in dogaja, da bi tako prispevali k čim večjemu občemu zorenju naše družbe in naših ljudi v tej stvari in pripomogli k čimprejšnji odstranitvi in onemogočenju različnih neprijetnih pojavov.

„Ne moremo biti ravnodušni do tistega, kar se nanaša na rast človekove osebe.“

2. Samo veseliti se moramo vseh prizadevanj, da bi vsak človek in vsak narod mogel v resnici živeti svoje dostojanstvo, da bi v življenjski praksi čim prej in čim bolj rešili vsa družbena, gospodarska in druga vprašanja, da bi se uresničila pozitivna prizadevanja in vzpostavila sredstva, ki bi zagoto-

vila nadaljnjo rast vedno bolj človeških razmerij med ljudmi in skupinami v resnični enakopravnosti in v možnosti za popoln razvoj vsakega človeka in vse družbe. To tem bolj, ker se zavedamo tega, kar je izjavil 2. vatikanski cerkveni zbor: „Vsi tisti namreč, ki na področju družine kulture, gospodarskega in socialnega družbenega življenja, pa tudi politike, tako narodne kakor mednarodne, prispevajo k razvoju človeškega občestva, dajejo po božjem načrtu nemajhno pomoč tudi cerkvenemu občestvu, kolikor je to občestvo odvisno od zunanjega sveta (CS 44, 3). Ne moremo biti ravnodušni do tistega, kar se nanaša na rast človeške osebe, ker verjamemo, da je Cerkev „znamenje in zaščita presežnega značaja človeške osebe“ (CS 76, 2).

Vsak človek se rodi v nekem narodu, želi imeti družino, svoje prepričanje, ima pravico do dela in pravico, da mu to delo daje „možnost za dostojno gmotno, socialno, kulturno in duhovno življenje“ (CS 67, 2). Vsi, ki na katerikoli način vodijo človeško skupnost, so nujno odgovorni za občo korist vseh njenih članov. Ta obča korist vključuje zagotovitev možnosti za uresničevanje dolžnosti in pravic, osebnega dostojanstva in miru vsakega člana skupnosti, od vsestranske solidarnosti, kateri ne more ubežati nihče in v kateri si mora vsakdo z državljanskim pogumom in razumnostjo prizadevati za upo-

števanje svojega prispevka k izgradnji boljših družbenih odnosov in boljših življenjskih razmer.

V duhu evangeljskih načel in splošno sprejetega pojmovanja človekovega dostojanstva, ki ga danes sprejemajo in priznavajo deklaracije mednarodnih forumov in privajajo številne vlade po svetu, menimo, da je za usklajeno sožitje vseh ljudi nujno potrebna enakost vseh pred zakonom, enakopravnost vseh v medsebojnih razmerjih in možnost celostnega razvoja osebe in življenja. Zato pozdravljamo vse, kar v tej smeri z večjo natančnostjo določa nova ustava.

„Želimo, da v naši družbi vsak človek živi po svojem prepričanju v miru in polni svobodi“

3. Ozirajoč se na svobodo v verskih zadevah in na svobodo vesti, smo predložili svoje predloge k osnutku nove ustave z namenom, da bi se te pravice v ustavi čim jasneje izrazile in nato čim uspešneje uresničevale v splošno korist v praksi. Ne iščemo nikakršnih privilegijev, ne želimo si nobene oblasti niti deleža pri oblasti, temveč preprosto želimo, da bi vsak človek v naši družbi in v naši državi živel v miru, se ravnal po svojem prepričanju in to svoje prepričanje izpovedoval v polni svobodi in bi mu zaradi tega prepričanja in njegovega iskrenega izpovedovanja ne bila zaprta vrata v noben poklic, ki si ga je svobodno izbral, za katerega je strokovno

pripravljen, v katerem želi z zadovoljstvom uresničevati smisel svojega življenja.

Vse predloge k osnutku nove ustave smo sporočili najširši javnosti, kot je to v skladu z javno ustavno razpravo in kot ustreza duhu ustavnosti, ki ga želimo čim bolj priklicati v zavest vsega prebivalstva.

„Potrebno je preveriti trditve o načelni družbeni škodljivosti verstva in vere.“

4. V zvezi z buditevjo duha ustavnosti v zavesti občanov državne skupnosti, ozirajoč se na resnično svobodo v verskih vprašanjih, nikakor ne moremo spregledati naslednje ugotovitve: ne moremo brez žalosti in zaskrbljenosti poslušati trditvev — proglašeni za znanstvene resnice — da sta verstvo in vera družbi škodljiva, da ju naša družba za sedaj samo še prenaša, da pa sta negativen pojav. dediščina preteklosti in znamenje zaostalosti in da morata kot takšna v prihodnosti izginiti.

Kdo naj bi se čudil, če sprejemanje in širjenje takšnih napačnih premis pogosto rodi nekatere nepravilne sklepe in če takšne premise navdihujejo nepravilne postopke proti ljudem. Ako takšne postopke označimo za izgrede in se jih pokesamo kot nezaželenih pojavov, dvomimo, da bi jih mogli samo na takšen način v prihodnje odpraviti, če ni odstranjena sama korenina, iz katere poganjajo.

Menimo, da je zdaj priložnost za ponovno javno preverjenje trditve o načelu družbene škodljivosti verstva in vere in da se takšno pojmovanje — vsaj za današnji položaj povsem zastarelo in neprikladno — zavrže in odstrani iz družbeno odločilnih dokumentov in da se ga, kot neresničnega in netočnega, več ne uporablja v družbeno-političnem delovanju.

Pojmovanje verstva, zlasti krščanstva, kot nečesa, kar nasprotuje človekovemu resničnemu napredku v zemeljskih stvarih, je bilo, v kolikor je takšno pojmovanje kdaj prevladovalo verske kroge, škodljivo tudi samemu krščanstvu in ni izviralo iz pravega pojmovanja temeljnih krščanskih resnic. To je jasno povedano v listini 2. vatikanskega cerkvenega zbora o Cerkvi v sedanjem svetu. Če Cerkev govori o eshatološkem upanju, hkrati uči, „da eshatološko upanje ne zmanjšuje važnosti zemeljskih nalog, ampak celo z novimi nagibi podpira njih spolnjevanje“ (CS 21, 3).

Življenje za božje kraljestvo v nebesih obvezuje kristjana, da že tu na zemlji oznanja pravičnost in lepoto tega kraljestva z vsestranskim spoštovanjem življenja, z vestnostjo in marljivostjo v državljanskih dolžnostih ter izkazuje ljubezen in pravičnost v vseh odnosih. Cerkev „odkritosrečno izjavlja, da morajo vsi ljudje, verni in neverni, sodelovati pri pravilni graditvi teva sveta, v katerem sku-

pno živijo“ (CS 21, 6). Nasprotno, zemeljski napredek je, „kolikor more prispevati k boljši ureditvi človeške družbe, velikega pomena za božje kraljestvo“ (CS 39, 2).

Ob tem vidimo, da pravilno pojmovana krščanska vera ne more človeka odvracati od prizadevanj za zemeljski napredek in od zavze-manja za potrebno preobrazbo človeške družbe, marveč mu more ob tem dajati nove pobude.

Krščanstvo ne zavrača humanizma, ne zavrača in ne zapostavlja človeka; nasprotno, poudarja, da je človek odprt za širša in globlja obzorja, kot mu jih omogočajo naravne moči. Cerkev se ne strinja samo z zaprtim humanizmom, s tistim, o katerem pravi Pavel VI. v okrožnici „O delu za razvoj narodov“: „Vase zaprti humanizem je nečloveški humanizem Pravi humanizem je le tisti, ki se odpira Absolutnemu... (Človek) je samo toliko človek, kolikor po Pascalovi besedi človeka neskončno presega“ (RN 42). Krščanska vera torej ne okrnja in ne zmanjšuje človeka kot takšnega; govori mu, da more preseči sam sebe. Morda kdo tega ne verjame, nikakor pa ni pravilno trditi, da se na takšen način človek

DOBRO DELO

Kdor bo delal dobro delo,
kdor bo drugim na pomoč,
mu poteče dan veselo,
ga mehko zaziblje noč.

Lili Novy

sam v sebi zožuje, krni, odvrtača od sebe, svojih dolžnosti in potreb.

Iz domneve, da je vera nekaj slabega, škodljivega in zaostalega in da so, izhajajoč iz tega, verni ljudje na neki način nujno škodljivi člani družbe, kar je zelo lahko spremeniti v „sovražnike“, se v skupnosti ustvarja škodljivo in zastrupljajoče ozračje medsebojne razdeljenosti in nezaupanja. Pri vernikih to spodbuja občutek nezadovoljstva, ponižanja, negotovosti, pa tudi strahu; zlasti ako bi si ustvarili vtis, da takšne domneve podpirajo nosilci javne oblasti. Nujno prihaja do dušečega ozračja med ljudmi in do zapiranja vase. To sili vernika k molku: v političnih organizacijah in na sestankih se boji govoriti po svoji vesti v obrambo svojih pravic.

Tudi pri uslužbencih izvršne oblasti na raznih nivojih more to povzročiti, da — morda niti ne

popolnoma zavestno — oblikujejo v sebi družbeno zelo škodljivo stališče do vere in verskih skupnosti, da na mnoge upravičene prošnje verskih skupnosti, čeprav zasnovane po zakonu in po splošnih pravicah, odgovarjajo samo z dolgim molkom, da (prošenj) enostavno ne rešujejo, ali pa na koncu odgovorijo negativno. To opravičujejo z razlogi, katerih neprepričljivost in ničevost je očitna. Dogaja se tudi, da si odgovorni uslužbenci ne upajo podpisati ugodne rešitve, ker se boje posledic, zaradi „premajhne budnosti do družbeno škodljivih elementov.“

Mislimo torej, da je zdaj čas, da se javno razvrednoti napačna trditve o družbeni škodljivosti krščanstva, ker je to potrebno za krepitev duha ustavnosti in gotovosti, da se bodo mogle v naši družbi pravice do verske svobode uresničevati vedno in povsod. *(Konec prihodnjič)*

Slovenski pevski zbor v San Martinu ob svoji 25-letnici

Čile ni postal druga Kuba

Allendejeva vlada je bila moralno likvidirana veliko prej, kot jo je strmoglavil vojaški udar opoldne 11. septembra 1973.

Če je tragičnost njenega konca presenetila marsikaterega Čilenca, je pa prepričanje, da je vlada povsem odpovedala, bilo skoraj enodušno in je pognalo globoke korenine v narodno zavest. Neznanka je bila, kdaj, kako in v kakšnih okoliščinah se bo zrušila.

Korak za korakom se je v teku skoraj 3 let, odkar je bila na vladi Unidad Popular, utrjevala v deželi gotovost, da temelji njena oblast izključno na nasilju in prevari, ki sta postala pravi vladni ustanovi. Zato tudi ni razen njegovih najbolj zagrizenih pristašev nihče več verjel niti besedice funkcionarjem marksističnega režima.

Dejansko ni bilo možno še dalje skrivati gospodarskega, političnega in moralnega poloma, ki ga je povzročila „čilska pot v socializem.“ In vendar je vlada trdovratno ponavljala gesla o posrečenem čilskem mirnem prehajanju v socializmu.

Vsak dan je bilo treba izmisliti nove laži, včasih bajne, včasih grobe, za opravičevanje dolgih vrst pred pekarnami, za pomanjkanje zdravil, nereda pri prevoznih sredstvih, stavkanje profesionalcev in

tehnikov, politične umore, teptanje svobode izražanja, strahotne izgube podržavljene industrije in kraje interventorjev, krvavo zatiranje opozicionalnih manifestacij in navsezadnje za trajno kršenje ustavnih jamstev.

Za Unidad Popular so bili krivi in odgovorni za čilski polom vsi po vrsti, razen edinih resničnih povzročiteljev kaosa, kot ga ni bilo v zgodovini Čila. Po zatrjevanju vlade so bili krivi tega kaosa severnoameriški imperializem, CIA, ITT, večnarodna podjetja, tuje banke. „protičilska kapitalistična zarota;“ znotraj dežele pa sodna oblast, kongresna zbornica, delavska društva in sindikati, ki so se pritoževali zavoljo neizprosnege preganjanja, in navsezadnje vsi državljani in vse ustanove, ki so se na smrt trudili, da bi preprečili, da se ne bi Čile spremenil v drugo Kubo.

LAŽ KOT VLADNO ORODJE

Uradna laž, sistematično ponavljana po državnem časopisju, radiu in televiziji, je budila gnev in jezo v narodovi duši in vlada je opazala, kako se ji oblast nad deželo izvija iz rok. Teden dni pred 11. septembrom je bil ves Čile paraliziran in ne le njegova gospodarska dejavnost. Duhovni zastoj je zajel vso

deželo in preprečeval kakršno koli misel ali dejanje, ki ni bilo naperjeno v rušenje marksizma.

V petek 5. septembra se je zgrnilo pravo človeško morje, v katerem je bilo zlasti veliko žena vseh družbenih plasti, na santiaško Alamedo in zahtevalo Allendejev odstop. medtem ko je ob istem času uspelo Unidad Popular zbrati pred vladno palačo le nekaj stotin privržencev. Bilo jih je tako malo, da je Allende odklonil, da bi jim govoril. Pač pa je ta mala podivjana skupina šla nad nasprotno manifestante s puškami, kamenjem in krepelci, da je bilo več kot 50 ranjencev.

OD PREVARE K NASILJU

Laž kot orodje vlade je šla tako daleč, da je izžrpala svoje možnosti in allendizem je čutil potrebo, da vročično pohiti z izvedbo svojih tajnih načrtov in fizično uniči poveljnike oboroženih sil in glavne voditelje opozicije.

Medtem ko je Allende javno zatrjeval da ne mara civilne vojne, je glavni tajnik Allendejeve socialistične stranke Altamirano javno hujskal na civilno vojno kot poslednjim sredstvom, da se Allende obdrži na vladi, ki je zgubila avtoriteto in dejansko nadzorstvo nad deželo.

„OROŽJE ZA LJUDSTVO“

Za civilno vojno se je Unidad Popular oboroževala skozi 3 leta z

orožjem, ki ga je Allende uvažal iz Rusije, Čehoslovaške in Kube in ga skrival po podizavljenih tovarnah, bolnicah, šolah, univerzah in zasebnih stanovanjih.

„Orožje za ljudstvo,“ je dejal Allende v enem svojih govorov. In dejansko so marksistični funkcionarji dobili orožja na tone, začevši s samim predsednikom. V svojih treh stanovanjih, v vladni palači La Moneda, v svoji razkošni vili na cesti Tomás Moro in v manj poznani hiši El Cañaverel zunaj Santiaga je Allende nakopičil prava skladišča vsakovrstnega orožja in municije. Ob odkritju teh skladišč je dejal notranji minister Bonilla, da je bil Allende najhujši kršitelj zakona o nadzorovanju orožja v vsej republiki.

POSKUSI, DA BI NAŠČUVALI VOJSKO K UPORU

Geslo „Nočemo civilne vojne“ je skrivalo vojne priprave vlade, da bi prevzela celotno oblast in uničila oborožene sile in opozicijo ter zlomila posplošeni civilni odpor. Zastor se je pravočasno odprl, ko je Altamirano skušal naščuvati k uporu posadke dveh ladij v Valparaísu in vojaško posadko v Talcahuano, ki naj bi tvorile jedro „ljudske vojske“. Načrt je vključeval umor oficirjev, ki se ne bi takoj v hipu predali svojim ugrabiteljem. Neki mornar je koj obvestil predstojnika in preprečil zaroto.

Marksistični napad na oborožene sile je bil določen za ponedeljek

17. septembra. Na ta dan so vsako leto vaje za slovesno parado suhozemskega vojaštva, mornarice in letalstva pred domačimi oblastmi in diplomatskimi zastopniki na 19. september.

Marksistični gverilci, do zob oboroženi, bi napadli na pol prazne vojašnice v Santiagu, medtem ko bi se zbiralo vojaštvo v mestnem parku Consido. Spričo neposrednosti marksistično—vladnega udara so ga oborožene sile preprečile in zahtevale odstop Allendeja. S to odločitvijo so izpolnile voljo narodne večine.

MARKSIZEM UNIČIL DEMOKRACIJO

Tako se je končalo eno razdobje čilskega političnega razvoja, med katerim so najboljši čilski patrioti poskusili, kar so le mogli, da bi obvarovali ustavni in pravni režim pred „strelsko steno,“ h kateri ga je gnala marksistična vlada. To je bila usoda čilske demokracije in rezultat pajdaštva med Allendejem in Fidelom Castrom.

Kongres, sodna oblast, demokratske stranke, profesionalci, sindikati in gremiji, učiteljstvo in visokošolci, gospodarska združenja in ženske organizacije so storili, kar so le mogli, da bi ustavili Allendeja v njegovi politiki, ki je pregazila vso legalnost.

Toda nič ga ni zadržalo. Varal je parlament, ko ni proglašal zakonov; varal pravico s preprečevanjem izvršitve njenih sodb; držav-

no nadzorstvo z razglašenjem ne zakonitih odlokov; oborožene sile z dobrikanjem in nato z uvažanjem tujih gverilcev in ustanavljanjem paramilitarnih organizmov; stranke, ki so se z njim razgovarjale, pa z neprestanim zavlačevanjem.

Allende, ki je napravil samomor s sovjetsko brzostrelko znamke UKA, ki mu jo je podaril kubanski diktator, je imel čuden kompleks avtokrata in obenem nič manj čudnega hlapčevstva.

Če je sploh kdaj imel namen spoštovati svojo prisego, da bo varoval ustavo in njene zakone, ki jih je prezirljivo imenoval „buržujsko zakonitost,“ je skrivnost, ki je šla z njim v grob. Toda dejstva bolj zgovorna od besed, so dokazovala, da se ni hotel ali mogel rešiti marksistično—leninističnih verig, ki so obdajale njegovo vlado in navdihovale njegova dejanja.

Allende ni bil nikdar državnik, pač pa strankar, ki je hotel vsiliti nauk in vzorce, ki so tuji narodnemu čutenju in njegovi stvarnosti.

Nasproti njemu in njegovi vladi se je vzdignil narod, ponižan s prevarami in ogrožen od marksističnih hord, v trdnem prepričanju, da je bila njegova usoda v rokah skupine tujcev, ki so jih navdihovali in plačevali iz Moskve in Havane. Iz tega stanja se je porodila zahteva ogromne večine Čilencev, da oborožene sile vzpostavijo znova vladanje zakona in dejansko suverenost.

Marksizem je zadal čilski demokraciji smrtonosne rane in je po malem uničeval javne svoboščine in človečanske pravice. Nekateri so se počasi le dokopali do spoznanja, da se slabosti demokracije ne dajo vedno rešiti na demokratičen način.

Tako je prišlo, da je nagon po narodni ohranitvi in želja po zopetni osvojitvi lastne kulture in pristne narodne biti sprožila silo proti marksističnemu nasilju. Toda ta sila narodne vojske je bila pametna, čista in odgovorna, odločna in umirjena obenem. Tako se je Čile rešil, da ni postal druga Kuba na skrajnem jugu kontinenta, in preprečil mednarodno komunistično zaroto usodnega pomena za vse ostale narode latinske Amerike.

ZADRŽANJE ČILSKE CERKVE

Cerkev je ob državnem udaru uradno izjavila, da ni poklicana, da bi dajala patent zakonitosti civilnim oblastem, da bi vzpostavljala ali odstavljala vlade. Njena dejavnost ne mara biti politična, ampak verska.

Po vojaškem udaru je kardinal Raúl Silva Henríquez obiskal Vatikan in nekatere dežele, da je pojasnil papežu in episkopatom različnih dežel razmere v Čilu in stališče Cerkve ob zadnjih dogodkih. Po vojaškem udaru so škofje prosili novo vlado za zmernost nasproti premagancem in vzpodbudili, da bi nova vlada napravila ko-

nec sovraštvu, da bi prišla ura sprave. Škofje so izrazili upanje, da bodo vse pridobitve delavskega in kmečkega prebivalstva pod prejšnjimi vladami upoštevane, da se bodo ohranile in še pomnožile, da bi se dosegla polna enakost in udeležnost vseh v narodnem življenju.

Škofje so ponudili svoje sodelovanje pri obnovi dežele, zlasti pri pomirjenju duhov in v vsem, kar pomeni utrditev in razvoj družbenih pridobitev delovnega človeka. Ob vsem tem bodo seveda ostajali na svojem področju in ohranili svojo lastno samostojnost pri pristnem oznanjevanju evangeljskega sporočila, služeč vsem brez razlike.

Čilska Cerkev je jasno in zadržano izjavila pred zadnjimi dogodki izrazila svojo bojazen in opozorila zmote Allendejevega režima in ponovno prosila vlado in opozicijo, da bi prišli do „velikega narodnega soglasja“, da bi dosegli mir in uredili potrebne družbene spremembe. Cerkev je izjavila, da ne bo moč graditi družbe na postavki, da tvorijo Čilenci skupnost sovražnikov. Miru ne bo moč doseči s prevladanjem ene skupine nad drugo. Le s pravičnostjo je mogoče ustvarjati mir.

Pamet in patriotizem Čilencev skupaj s tradicionalnim demokratičnim in humanističnim čutenjem oboroženih sil bosta omogočila, da se bo Čile počasi povrnil na ustavno pot in prehodil svojo pot razvoja v miru.

Metode komunizma

Metode širjenja borbeno marksističnega brezboštva v komunističnih državah.

Uvod

Klasiki marksizma: Marx, Engels, Lenin, Stalin in drugi so dali glavne smernice, ki naj uničijo vero v sreih ljudi. Ljudje naj se po njihovem osvobode „vseh verskih predsodkov“ in tako ustvarijo novo, brezbožno družbo.

Naobračba teh splošnih navodil pa je odvisna od več stvari, v glavnem od okolja, kjer se brezboštvo seje; od ljudi, ki se jih za brezboštvo pridobiva, in od apostolov brezboštva.

Ni vseeno, ali je država v svobodi ali zasedena; v miru ali v razburkanem stanju; enota ali razbita; bogata ali revna. Važno je nadalje, kakšni so ljudje, katerim se naj „novi evangelij“ brezboštva oznanja. So globoko ali malo verni? Kako je z versko tradicijo? Je močna ali šibka? Kakšno vlogo je med narodom imela doslej Cerkev? Pa tudi apostoli brezboštva so odločilni. So dobro izšolani ali začetniki? Kakšno stanje brezboštva med narodom so že našli. Kakšne možnosti imajo?

Odtod razumemo, zakaj so bile metode borbeno marksističnega brezboštva nekoliko drugačne na Kitajskem, v pravoslavni deželah kot v Rusiji, Srbiji, Romuniji in Bolgariji, v katoliških deželah kot v Sloveniji, na češkoslovaškem, Madžarskem in Poljskem.

I. Način protiverske borbe na sploh

Svoboda vere je zagotovljena v vseh komunističnih ustavah. Ta pa je le toliko dana, kolikor narekuje taktika v različnih okoliščinah: enkrat več, drugič manj, tretjič pa skoraj čisto nič. Nihče ne ve, kaj bo jutri...

Protiverska propaganda se kaže na dva načina:

1. Načrtno rušenje Cerkve.

Ko so prišli komunisti na oblast, si je borba proti veri nadela značaj borbe proti cerkvam, posebej proti katoliški Cerkvi. Je bila to doba socializacije, kolektivizacije, bazičnih sprememb. Na Cerkve so gledali kot na politično silo, sovražnico delavnega razreda in ljudske demokracije, povezano s kapitalizmom in vojnimi huiskači.

V moči zakona za varstvo ljud-

ske republike so bili številni škofje, duhovniki in verniki odpeljani v ječe. Procesi so bili v naprej pripravljani. Tam, kjer so bili okupatorji, so bili škofje, duhovniki in verniki obtoženi kolaboracije, drugje pa podtalnega delovanja in povezanosti s kapitalisti. Metode ob procesih so bile zelo nečloveške. Ljudi se je polastil strah. Ukinjen je bil verski tisk ali bil je vsaj silno okrnjen. Organizacije so bile prepovedane.

Vlada je nato postavila komisijo za verska vprašanja. Bila je neke vrste protihierarhija.

2. Direktna borba proti veri.

V prvi dobi protiverske borbe so poskušali Cerkev kot organizacijo paralizirati, oslabiti. Njeno aktivnost in njen vpliv spraviti na nič. V drugi dobi pa se je pričela direktna borba proti veri. Komunistična partija je hotela vse prevzgojiti. Organizirali so tako imenovane ljudske univerze, ki so s protiversko propagando, kar sipale. Na dolgo in široko so obravnavali veri sovražne teme, n. pr: Najnovejša odkritja glede sveta in človeka. Nastanek in razvoj vere; Pomen človeškega življenja, Ali verujete v vraže, Inkvizicija, Kako se je človek naučil hoditi in misliti, Nastanek verskih praznikov, Komunizem in krščanstvo — napredek in zastarelost, Kako je z dokazi za bivanje nadnaravnih sil in z nesmrtnostjo duše?, Kaj je moralno in kaj ni?

Uvedli so tudi slovesne vpise

rojstev, civilnih porok in pogrebov, kar naj bi nadomestilo krst, birmo, poroko in krščanski pogreb.

II. Brezbožna propaganda v šolah

Šola je komunistom najvažnejši kraj prevzgoje. Iz šole mora priti mladina, ki bo z vero pometla. Zato polagajo vso skrb za prevzgojo učiteljstva. Že v predšolski dobi uvajajo mladino v materialistično pojmovanje sveta. Šola, tako osnovna, srednja in univerza mora biti proti veri. Konflikt med starši in šolo pa naj končno pri- nese tudi svoje sadove.

1. PREVZOGA UČITELJEV IN VZGOJITELJEV

Ko je prišel komunistični režim na oblast, se je znašel pred težkim položajem. Večji del vzgojiteljev je bil pripravljen za službe v „kapitalističnem sistemu“. Režim je sklenil izločiti iz tega delikatnega sektorja vse, ki bi mogli ovirati formacijo novega človeka. To je bilo lahko doseči v fistih deželah, ki so bile pod okupacijo in so jih tako obdolžili sodelovanja z okupatorjem; težje pa je bilo, kjer to ni bilo mogoče; tam, kjer so imeli tudi učitelji aktivni del v odporu za „osvobojenje.“

Najprej so izločili iz učiteljskega zbora duhovnike, redovnike in praktične katoličane. Ko so tako eliminirali veliko učiteljstva,

so se znašli pred novim problemom: kdo jih nadomesti? Organizirali so kratke tečaje. Režim se je držal načela, da so boljši slabi učitelji, a pripadniki marksizma ali vsaj njegovi simpatizerji, kot pa poklicno dobri učitelji, pa nasprotniki marksizma.

Vzgojitelji, ki so bili vrženi iz službe, so bili prisiljeni na ročno delo, navadno v težkih okoliščinah. Za učitelje, ki so še ostali v šolah, so bili živ opomin, kaj vse se tudi z njimi lahko zgodi, če ne bodo poslušni novemu redu.

Istočasno pa so pričeli s prevzgojo novih in še aktivnih učiteljev. Tečaji prevzgoje so trajali od nekaj dni do enega meseca. Učitelji so bili popolnoma ločeni od zunanjega sveta. Vsak stik z zunanjimi ljudmi, tudi z domačimi, jim je bil strogo zabranjen. Voditelji tečajev so si prizadevali, da bi ustvarili novo ozračje, ki naj popolnoma spremeni udele-

žence in jim pomaga, da se dokopljejo do marksističnega gledanja sveta. Udeleženci niso le poslušali razna predavanja, ampak so morali aktivno posegati.

Na tečajih so dokazovali, da je vera v nasprotju z znanostjo, da je znak zaostalosti in da so vsi tisti, ki se oklepajo vere, sovražniki ljudske demokracije in ljudstva na sploh.

Učitelji se ne smejo zadovoljiti z meščanskim brezboštvom. Ni dovolj, da sami ne hodijo v cerkev. Potrebna je višja stopnja: Učitelji se morajo otresti vseh verskih predsodkov, še več: postati morajo propagandisti brezboštva. „Izpovedovati krščanski svetovni nazor — tako pravi neki češki teoretik — čeprav tajno, je zločin proti znanosti in proti znanstveni bodočnosti. Učitelji ne smejo le preučavati in vzgajati po rezultatih znanosti, ampak ne smejo nikoli izgubiti iz vida bor-

Prešernova šola na Pristavi je praznovala svojo 20-letnico (foto Keber)

be proti zaostalim ideologijam mračnosti. Vzgoja po materialističnem svetovnem nazoru ni le dopolnilo, ampak bistveni del vzgoje. Brezbožna vzgoja je edina vzgoja, ki naj oblikuje današnjo družbo.“ Vzgajati po tej metodi ni pritisk, ni nemoralno, ampak pomeni pomoč, da se v ljudeh oblikuje višja vest.

2. Uvajanje v materialistično pojmovanje sveta v predšolski dobi.

Uvajanje v materialistično pojmovanje sveta se prične v predšolski dobi, v tako imenovanih otroških vrtcih. Od te dobe — tako pravijo marksisti — odvisi, kako bodo vzgojeni. „Naši otroci — tako uče — bodo živeli v socialistični družbi, to je v dobi, ko bo socializem zavladal po vsem svetu.

V otrocih je treba oblikovati realistične podobe sveta. Na te podobe v naravi, življenju in družbi, bo treba pozneje vcepiti odkritja znanstvenih spoznav.

Če so otroci prejeli kak verski pouk, je treba to znanje in vzgojo čim popolnejše izločiti. Če ga še niso prejeli, ga je treba kratko malo preprečiti. Vera naj se prikazuje v čim bolj smešni, zastareli podobi. N. dr. Ali Bog biva? Kje raj bi bil? Saj bi padel iz oblakov. Boga ni, saj ga tudi vesoljske ladje, ki krožijo povsod, niso našle.

Staršem naj voditelji otroških vrtcev pokažejo žalostne posledice verske vzgoje. Ideja Boga, ki vse

vidi, ki vse ve, ki kaznuje, ki je vseomogočen, h kateremu se starši zatekajo, je preveč komodno sredstvo vzgoje.

Verska vzgoja otrok je škodljiva, uče marksisti. Slabi otrokove želje po spoznanju, kvari značaj. Marksistični pedagoški tisk izjavlja, da so otroci brez vere bolj uravnovešeni, manj boječi, imajo lepši značaj. Zanimivo je, tako piše neki češki vzgojitelj, opazovati otroke na izletu. Njihove reakcije so zelo različne. Oni, ki verujejo v Boga, se boje, kadar grmi. Pravijo, da je Bog hud. Tisti pa, ki ne verujejo, pa so pogumni. Pravijo, da naj še bolj treska.

Kjer je strah, rojen iz nevednosti, tam je vera. To je geslo marksistične vzgoje v predšolski dobi.

(Bo še)

dr. Alojzij Starc

MOLITVENI NAMEN

za januar

Splošni: Di bi ekumensko sodelovanje napredovalo v veri, ljubezni in potrpežljivosti.

Misijonski: Da bi se pomnožilo sodelovanje različnih verstev pri vzgoji, družbenih občilih in socialni pomoči.

Anton Marija Pucci

REDOVNIK IN ŽUPNIK

Doba, v kateri se je rodil, rasel in razvil apostolsko delavnost Anton Marija, je bila tako zmedena kakor malokatera. (Antiklerikalizem in prostožidarstvo sta v tem času doživljala svojo zlato dobo. Na vse težave tega časa je na svojem delovnem področju naletel tudi oče Pucci. Poleg proticerkvenih nepomirljivih skupin so nastopili tudi možje, ki so z veliko pazljivostjo in skrbnostjo študirali delavska vprašanja in z ustreznimi sredstvi skušali približati evangelij množicam. Med temi možmi je bil tudi Anton Marija Pucci.

NAVADEN KMEČKI OTROK

Življenje očeta Puccija na zunaj ne kaže nič posebnega.

Rodil se je v kmečki družini na pobočju Prednjih Apeninov: reven, vendar zdrav in pristen v svojih verskih navadah. Oče je bil cerkovnik. Že na rojstni dan 16. aprila 1819 je dal sina krstiti na ime Evstahij.

Kot otrok je moral z brati in sestrami pomagati pri delu na polju, v hosti in v kostanjevih gozdovih. Župnik ga je učil brati, pisati, računati in — ko je opazil, da je deček bister — tudi latinščino in

druge predmete, ki jih obravnavajo v gimnaziji. Ne glede na težave, ki mu jih je delal oče, je z osemnajstimi leti stopil v red servitov (služabnikov) v Firencah. Župnik mu je dal s seboj tole pismeno priporočilo: „...Evstahij se je od svojih otroških let do danes zmeraj odlično vedel, pridno hodil h krščanskemu nauku in prejemal svete zakramente..., že od nekdaj je kazal močno nagnjenje in željo po redovniškem poklicu.“

DUHOVNIK MED RIBIČI

23. decembra 1873 je dobil redovno obleko in redovno ime Anton Marija. Jeseni leta 1843 je bil posvečen za duhovnika. Avgusta 1844 je nastopil službo kaplana pri župni cerkvi sv. Andreja v Viareggio; v mestecu s 4.000 prebivalci so prevladovali ribiči in pomorščaki. Od 1848 je bil župnik pri sv. Andreju in to ostal vse življenje. Zraven tega je bil štiriindvajset let predstojnik tamkajšnje redovne hiše.

ISKRENO ŽIVEL PO EVANGELIJU

Njegovo versko življenje označuje evangeljska preprostost in pristnost. Bil je človek, ki je Bogu

posvetil svoje življenje v redovniškem življenju z zaobljubami, predpisi in pravili. V tem okviru je uresničeval življenje posvečevanja samega sebe po vedno večji povznanosti z Bogom. Nekoč je sbratom dejal: „Da, posvečevanje sebe in drugih je predmet in namen. zaradi katerih nas je Bog poklical v redovniški stan.“ Redovnikom in vernikom je v pridigah poudarjal posebno to: iti za ponižnim, ubogim, križanim Kristusom. Saj si je zlasti redovnik postavil za življenjski cilj, da bo nosil križ svojega Gospoda do smrti. V tem globokem spoznanju in ljubezni do Križanega korenini tudi njegovo nežno češčenje žalostne Matere božje.

Prepričan je bil, da redovništvo samo še nič ne pomeni; če je res pravo, mora biti duhovno močno razgibano. „Katerikoli kristjan mnogo lažje doseže večno zveličanje kakor nemaren duhovnik, ... kajti odurno, kar bogokletno je, če od daritve, opravljene Gospodu, del obdržimo zase ali nazaj vzamemo.“ Ker je oče Pucci živel v svojem osebnem poklicu res tako zglodno, so ga imenovali „curato san-to“ (svetniški župnik).

HOTEL JE DOBRE KRISTJANE

Kristus—mož bolečin in njegova žalostna Mati sta vodila njegovo dušnopastirsko delo. Zavzel se je za vse.

Najprej je ustanovil (1849) Kongregacijo krščanskega nauka za otroke in odrasle. Za sinove

ribičev, ki so skupaj s svojimi očeti imeli veliko dela na morju, je ustanovil večerno šolo za otroke in fante z morja. Leta 1850 je ustanovil za mladino Alojzijevo družbo, z idealom čistosti. Leta 1853, v smrtnem letu Friderika Ozanama, ustanovitelja Vincencijevih konferenc, je nastala prva Vincencijeva konferenca v Viareggiu. Da bi pomagal dekletom iz ljudstva do krščanske vzgoje, je odprl Zavod servitinj (ženska veja). Polagoma so postavljali temelje za Kongregacijo krščanskih mater, ki je 1882 dobila svojo dokončno obliko. Leta 1860 je ustanovil še pobožno Družbo sprave sv. Jožefa, z namenom, „da bi ohranili trdno katoliško vero v družinah in krščanski družbi.“

Vendar ni bil zadovoljen, da bi bili samo člani teh organizacij. „Ne prihajajte k meni s svojimi krstnimi listi, teh ne potrebujem; krstni list, ki ga od vas pričakujem, so vaša dobra dela... Krst sam ne zadostuje, da napravim iz vas kristiane: k temu spada spolnjevanje božjih zapovedi in hoja za križanim Jezusom, kajti ime kristian imamo od Kristusa, in kristjan se imenuje tisti, kdor hoši za Kristusom.“

DOBER IN ODLOČEN OBENEM

Ljubezen do bližnjega, ki jo je neutrudno oznanjal, se je pri njem izražala v veliki skrbi za bolnike, reveže in zapuščene. V času kolere

v letu 1854 do 1856 je skrbel za bolnike, ne da bi se oziral nase. „Ni porebno dolgo živeti; potrebno je le, da od Boga darovani čas izkoristimo in naredimo, kar Bog od nas zahteva.“ Obiskoval je uboge, jim pomagal z veliko obzirnostjo in nevsiljivostjo in se jih ni naveličal do konca svojega življenja. Družinam, ki so bile sprte, je vrnil mir. Iz svoje posebne ljubezni za bolne otroke je odprl poleti 1856 na obali Viareggia otroško zdravilnico; v začetku so bili v njem le trije otroci, leta 1875 pa že čez tisoč.

Ob njegovi dobrodelni delavnosti, pohlevnosti in ustrezljivosti ne smemo pozabiti druge strani njegovega značaja: kjerkoli je bilo potrebno, je znal nastopiti ostro in imenovati stvari z njihovim praviim imenim. Z veliko jasnostjo, čeprav nikoli brez krščanske ljubezni, je brani papeža pred napadi prostožidarjev.

VI SO GA SPOŠTOVALI, TUDI NASPROTNIKI

Viareggio je bil v rokah prostozidarjev in liberalcev; kljub temu mu je ob njegovi smrti (12. januarja 1892) izkazala občina čast javnega pogreba z utemeljitvijo: „Zgolj kot človek si je Anton Marija Pucci pridobil za deželo velike zasluge, neodvisno od svojega statusu katoliškega duhovnika, ... in ga je treba imeti za trajen zgled resnične kreposti.“

V življenju očeta Puccija ni nič nenavadnega. Ni arški župnik, ni deloval čez skromne meje svoje župnije in svojega mesta. Njegova svetost je bila v tem, da je v svojem poklicu kot redovnik in župnik živel v najprisrčnejši zvezi s križanim Gospodom dan za dnem, z vsakim dejanjem, s slehernim trenutkom.

Njegov god obhajamo 12. januarja.

Nad 400 slov. šolarjev se je udeležilo skupnega izleta ob sklepu šol. leta 1973 v buenosaireško predmestje.

KRŠČANSKE SEKTE

Katoličani, pravoslavni, luterni, kalvinci, baptisti, metodisti, anglikanci so velika, svetovna krščanska verstva.

Pod imenom „krščanske sekte“ pa navadno mislimo na manjše krščanske skupine, ki so že bolj oddaljene od krščanskega razodetja in splošno v svojem fanatizmu neprijazno nastopajo ne le proti katoličanom, ampak tudi proti drugim krščanskim, ločenim verstvom.

Takih sekt našttevajo okoli 250 in jih zlasti mrgoli v Sev. Ameriki. Jih je toliko in v tako pestri raznovrstnosti, da bi jih bilo težko pregledno označiti. Nekatere so ohranile še dosti veren krščanski značaj (adventisti), druge imajo neko predvsem naravno plemenito poslanstvo (Prijetelji človeka, Vojska odrešenja), druge spet pod krščanskim imenom nudijo mešanico najrazličnejših nauk in tudi zmot (mormoni).

Te sekte so nastale na osnovi protestantskega nauka o osebnem razlaganju sv. pisma in tako svobodnem združevanju in organiziranju vernikov v verskih skupinah.

Po trojni, za te sekte splošno značilni prvini bi jih mogli deliti v tri glavne skupine (kot katera od teh prvin v posamezni sekti prevladuje):

1. Eshatološke sekte so zagle-

dane v konec sveta in drugi Kristusov prihod (gr. éshata — poslednje reči). Imenujemo jih tudi milenaristične ali hiliastične sekte, ker uče, da bo ob koncu sveta na zemlji še 1.000-letno Kristusovo kraljestvo (lat. mille, gr. hilioi — tisoč). Tam da bo Kristus kraljeval skupaj s pravičnimi, preden jih bo popeljal v nebeško blaženstvo.

V to skupino moremo šteti adventiste, Priče Jehova, Prijatelje človeka itd.

2. V drugi skupini so krščanska gibanja „akcije“, ki si stavijo za namen zbuditi krščanstvo iz mrtvila. Sem spadajo kvakerji, Vojška odrešenja, „apostolske“ Cerkev ipd., od koder izhajajo tudi „binkoštna“ gibanja.

3. Tretjo skupino sestavljajo „kurativne“ (zdravilne) sekte, ki si pripisujejo moč čudežnega ozdravljenja, podobno kot je bila v Kristusu.

Za primer si oglejmo glavne izmed najbolj znanih krščanskih sekt, v kronološkem redu, kot so se v zgodovini pojavljale.

KVAKERJI

Sekta je nastala iz duhovnega, mistično-entuziastičnega gibanja sredi 17. stol. na Angleškem, ki se je bilo pojavilo kot odpor na okostenelost Anglikanske državne Cerkve.

Njen ustanovitelj je bil George Fox (1624 — 1691), mistični vizionar, ki je bil najprej čevljar, pa je pustil svoj poklic in družino ter sledil „notranji luči“, po kateri se je čutil klicanega od Boga.

„Notranja luč“ (Jan 1, 9) je po njegovem nauku božji glas v človeku, ki vodi k resnici, notranjemu prerobenju in zveličanju. Je delo sv. Duha v človeku. Najpopolnejše je bilo to delovanje v Kristusu. Isti sv. Duh je navdihnil sv. pismo, a deluje prav tako danes v vsakem človeku; v tej „notranji luči“ namreč vsak prejema od Boga neposredno razodetje, ki ga vodi k zveličanju. Zato je vse drugo nepotrebno: dogme, veroizpovedi, zakramenti, duhovniki, Cerkev. Pravo bogoslužje obstaja le v „molitvi pobožnosti“, kjer človek prisluhne temu notranjemu razodetju in potem izrazi to doživetje v molitvi ali kratkem nagovoru.

Ker smo si ljudje po tej „notranji luči“ vsi enaki, kvakerji delajo za enakost v družbi in nastopajo proti razlikam rase, socialnega položaja, proti političnim in vojaškim sporom; odklanjajo vojsko in vojaško službo; zahtevajo brezpogojno resnicoljubnost in prepovedujejo prisego, gojijo vsestransko poštenje in nesebično službo bližnjemu.

Po njihovem ekstatičnem stanju v trenutku duhovne zbranosti so jih imenovali „kvakerje“ (tj. trepetalce); sami so se imenovali „Otroci luči“ ali „Priatelji v Resnici.“

Že ustanovitelj Fox je mnogo potoval po različnih deželah (bil tudi v Sev. Ameriki), v gorečem apostolatu za svoj nauk, in je imel pri tem tudi lepe uspehe.

Ker so kvakerji odklanjali državno Cerkev, prisego in vojaško službo, so bili na Angleškem takoj spočetka preganjeni. Zato so se izseljevali v Sev. Ameriko in tam širili svoj nauk. Pozneje je nastalo med njimi po različnih učiteljih več sorodnih skupin.

L. 1963 je bilo vseh kvakerjev ok. 180.000, v glavnem v USA, precejšnja skupina v Kanadi in manjše po mnogih drugih deželah po svetu.

Že od nekdaj se posvečajo plemenitemu karitativnemu delu: skrbi za reveže, slaboumne, šolstvu; danes veliko delajo za strpnost med narodi; v obeh zadnjih vojskah so se trudili za pomoč trpečim in beguncem; gojijo zmernost, odpoved razkošju, abstinenco.

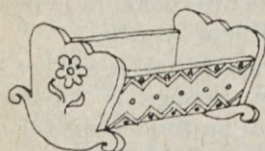
L. 1947 je neka skupina kvakerjev prejela Nobelovo nagrado za mir.

dr. Franc Gnidovec

NOVO LETO, MLADO LETO

Novo leto, mlado leto,
vzemi željo za pozdrav:
Naj se vsak potrudi vneto,
da bo vsem na svetu prav.

Lili Novy

v družini

Vzgoja verskega čuta pri otrocih in mladini

Jezuit p. J. Jungmann v uvodu v svojo katehetiko pove težavo, ki jo čutijo vsi, ki imajo opraviti z mladimi ljudmi: „V naši tako razburkani dobi, ki se je tako globoko zapisala skrbem za snovne dobrine in je postala gluha za glasove iz višjega sveta, je celo otrokom težko oznanjati božjo besedo. Pa vendar gre za veselo oznanilo, ki ga moramo prinašati tudi našim najmlajšim.“

V času tehnične, industrijske revolucije, ko je tisoč prijemljivih stvari, ki vežejo otrokovo fantazijo, ko jih tisoč stvari od verskega pouka odvrta, je neodpušljivo, če se zadovoljimo s kakršnikoli verskim poukom; da bi le nekaj povedali, potrudili se pa nič, da bi prav tisto povedali, česar so otroci in mladi ljudje potrebni prav ta čas in da bi povedali na tak način, ki jih bo zanimal in pritegnil.

Težava je v tem, kako se vživeti v otrokovo dušo, v dušo mladega človeka. Svet se je v šestdesetih letih bolj spremenil kakor prej v šestih stoletjih. Današnji svet je svet motorizacije, vesoljskih poletov, popevk, televizije. Vsi učitelji otrok, posebej starši, se morajo potruditi, da vstopijo v ta svet, razumejo njih zanimanje, stiske in potrebe. Prof. Tillmann pravi, „da se moramo potruditi za spoznanje, kako današnja mladina misli, čustvuje, kako reagira na versko govorjenje in življenje preteklega časa. Treba je začutiti razliko med vožnjo v kočiji in izstopanjem iz vesoljske kabine!“

Ni zadosti, da sami poznamo verske in moralne resnice, poznati moramo spremenjeni čas in spremenjenega človeka. Človeku preteklega časa se je čisto drugače govorilo o Bogu, svet mu je bil v resnici pobožen-diviniziran, današnji svet je pa ne samo motoriziran, ampak tudi humaniziran-počlevečen: ni Bog tisti, ki odloča na svetu, ampak človek. Nanj je treba gledati, z njim se je treba vskladati. Pripoveduje župnik, da je hotel govoriti z mladim fantom o verskih vprašanjih. Ko začne župnik, da predpostavlja jasno fantovo vero o Bogu in njegovem bivanju, in o tem ne misli govoriti, mu odvrne

fant: prav to je, o čemer si nisem na jasnem. O tem bova morala začeti govoriti.

Današnji človek je ne samo brezbožen, njegova brezbožnost je globlja. Prišel je v stanje, da je za Boga nezmožen. Vsi tehnični uspehi, stroji, zabava, izraba prostega časa povzročajo, da pri mnogih ljudeh sploh ni več časa in prostora za Boga, so nezmožni z njim računati. Drugi so pa v bližnji nevarnosti, da bo ves moderni ropot zmedel duha in bo Bog in vse nadnaravno odrinjeno na rob življenja in zanimanja pri človeku.

Če se bomo vzgojitelji: starši, učitelji in duhovniki, zavedali, v kakšni nevarnosti so otroci na poti v šolo, v razredu, v poletnih kolonijah, med svojimi prijatelji, bomo iskali možnosti, da jih spoznamo in jim pomagamo v vsakih razmerah, brez pridrzkov, brez očitanja. Cerkev išče v teh letih aggiornamento — posodobljenje svojega dela, učenja in ravnanja, prav tega morajo iskati vzgojitelji sedanjega časa.

Ves problem verskomoralne vzgoje, danes še posebej, je: kako vzgojiti otroku verski čut. Ni edini in ne prvi vidik, da naučimo otroka nekaj molitev, nekaj odgovorov na vprašanja iz katekizma ali veroučne knjige, dasi je tudi to potrebno. Te odgovore bo pozabil po besedah tekom let.

Naučiti je treba otroka, da bo na vse svoje življenje in dogodke v njem gledal z božjega vidika, kakor Bog gleda. Pozabil bo formu-

Med sveto birmo v cerkvi Marije Pomagaj (foto M. Šušteršič)

le, ohranil bo pa čut za vero in moralo in ta ga bo vodil tudi takrat, ko oče in mati in učitelj ne bodo več živeli.

Tudi pouk verouka v šoli ne bo uspel, če ne bo prišel otrok iz zdravega verskega okolja domače družine, kjer se govori o Bogu, kjer se živi iz Boga. Zelo krepí v otroku ta verski čut življenje v zdravem šolskem in skupnostnem okolju. Zato je treba tukaj poudariti pomembnost naših slovenskih ljudskih in srednjih šol. Ne morejo jim dati snovno kdo ve koliko, pač, pa jim ostvariyo zdravo versko ozračje, ki pri otroku nadaljuje vzgojo staršev.

Tako vzgojeni otroci bodo navdušeni za Boga, bodo po njem hrcpeneli in ob njem ostali ter zanj pri vsem delu mislili, Boga se veselili, kakor so svetniki viseli na Bogu. Lep zgled za to nam je sv. Terezija Deteta Jezusa. Sv. Peter je zapisal: „Okusite, kako dober je Gospod!“ Bares je napisal: „Pritegnejo nas misli, zaradi katerih jokamo!“

Če hočemo ostati verni, moramo dobiti čas za Boga in tako vzgajati otroke in mlade ljudi. Božji milosti moramo v sebi in teh mladih pripraviti prostor in razpoloženje, da bo Sv. Duh mogel čimprej delovati in uspevati. Bog nam mora vedno bolj postati Oče, ki ga spoštujemo in sprejemamo kot voditelja življenja, kateremu posvetimo dosti časa in vse svoje življenje pri katerem koli delu. Za tako življenje vzgajajmo tudi in posebej otroke.

(Po še)

Anton Orehar

IN ZA TO SVA SE POROČILA?

Zaključki

..

Ko človek zaključuje neko delo, ga navadno pregleda, napravi neke vrste bilanco: kako je bilo delo izvršeno, čemu služi in pa, ali je ali bo obrodilo zaželene sadove. Prav to se mi dogaja, ko zaključujem vrsto člankov pod naslovom: In zato sva se poročila...?

Veliko vprašanj je, ki si nanje sama ne morem odgovoriti, ampak bi mi mogli odgovoriti le bravci. Tu se pojavi prvo vprašanje: Ali je sploh kdo bral? Drugo vprašanje: Ali sem znala spraviti v pisano besedo to, kar čutim; tisto neizmerno željo pripomoči na neki način, posebno mladim ljudem, do sreče v zakonu.

Tretje vprašanje: vsak zakon, vsaka družina je svet zase, s sebi lastnimi težavami in preizkušnjami. Nemogoče je bilo govoriti o vseh

Ali sem zadela vsaj najbolj splošne, najbolj pogoste probleme, ki se pojavijo?

Delni odgovor na ta vprašanja sem dobila pred kratkim, ko sem se srečala z dekletom, ki je na tem, da se poroči. Zakon, poroka, sta bila seveda tudi predmet najinega razgovora.

Kar kipelo je iz nje, ko mi je pripovedovala o bali, ki si jo pripravljala, o stanovanju, ki si ga urejata, o načrtih za poročno potovanje, ki ga še nista dokončno določila, itd.

Nenadoma je svoje pripovedovanje prekinila in mi rekla: „Ravno prav, da sva se srečali, kajti nekaj bi vam rada omenila. V začetku letošnjega leta sva s fantom začela brati vaše članke o zakonu in njegovih problemih. Z veliko nestrpnostjo sva čakala vsake nove številke Duhovnega življenja, kajti tema naju je resnično zanimala. Hočeva namreč storiti vse, da bi bil najin zakon zares srečen. Zdelo se nama je, da bova v vaših člankih našla tiste smernice, ki naj nama do tega pomagajo. Ne zamerite, da sem tako odkrita, toda povem vam, da sva bila od mesca do mesca bolj razočarana. Pisali ste o stvareh, navadnih, vsakdanjih, ki jih najdeva povsod, doma v naših družinah, pri sosedih, pri prijateljici, ki je poročena. Nič izrednega, nič tistega, o čemer bi človek lahko rekel: To je rešitev, to je ključ do resnične sreče!“

Malo sem počakala in v zadregi iskala primernih besed, s katerimi naj ji odgovorim. Obenem pa sem si mislila: „Na, tu imaš zdaj odgovor na svoja vprašanja.“

„Veš, to je tako. Priznam, da nisem iznašla tistega čudodelnega ključa, ki bi odprl vrata do popolnega zakona. Tudi je čisto verjetno, da se ti vse, o čemer sem pisala, zdi čisto navadno, vsakdanje in nesmiselno. Toda izkušnja ti bo pokazala, da je v zakonu pač največ tega vsakdanjega. Izredna sreča pa velike nesreče niso pogoste. Tudi prve kot druge za zakonsko srečo niso nevarne. Vsakdanje, enakomerno, enolično življenje pa kaj lahko pripelje do naveličanosti in pripravi zakonca, da si stavita vprašanje: In za to sva se poročila? V tistem enoličnem vsakdanjem življenju je potrebna junaška mera ljubezni, potrpljenja in nesebičnosti. Tam se pokaže zrelost zakoncev in tam se lahko uresniči miuna želja po sreči. Ne tista slikovita, pozornost vzbujajoča sreča, ki je kot slap, ki ga vsi ljudje hodijo občudovat, ampak mirna, tiha sreča, ki kot potoček skoraj nevidno teče med skalami in travo, pa napaja polja in nudi sveže vode utrujenemu popotniku. Vem, da mi danes dosti tega ne verjameš, toda življenje ti bo pokazalo, da je tako. Bog ti daj vso srečo.“

M. R.

Zakon – skrivnost zavita v ljubezen

TISTE VSAKDANJE MALENKTOSTI

ki so kakor kamenčki v mozaiku našega življenja: preprosti, na videz nepomembni, zamegljeni in nejasni drobni pripetljaji, ki na ničesar odločilno ne vplivajo, pa vendar morejo zahrbtno in počasi pripravljati tla zgrešenim korakom v zakonskem življenju.

V začetku so res malenkosti.

Primer: včasih se zgodi — in to ni nič čudnega in spada v vsako kuhinjo — da je npr. krompir preveč zapečen, naravnost sežgan; žena nekoliko žalostno gleda moža in čaka kaj bo.

Ko ne vzdrži več, ga negotovo vpraša:

„Ali ničesar ne čutiš?“

On jo otroško naivno vpraša:

„Ne. Kaj pa je?“

„Krompir...“

„Kaj je z njim?“

„Pozabila sem nanj, ko je bil na ognju, in se mi je preveč zapekel.“

„A, saj res... se mi je zdelo, da ima malo drugačen okus, spet pa ni tako hudo, da ga ne bi mogel jesti.“

V začetku skupnega življenja si morda lahko privoščijo od časa do časa kaj takega. Mlada ljubezen celo majhne napake vzame za šalo. Toda sčasoma, kakor toliko stvari, tudi ljubezen zbledi ali vsaj postava

ne bolj resna, bolj življenjska. Zaradi smešno majhnih pogreškov enega ali druge je že ogenj v strehi in vsaka beseda ima zmeraj še neki drugoten pomen.

Prej se ji je njegov glas zdel tako moško rezek in prijeten, sedaj pa trd in leden. In komaj mož odpre usta, žena že ve, kaj bo rekel: „Stari“ v pisarni je bil danes spet tako tečen, niti pojma nima o moderni organizaciji pisarne... , toda kljub vsemu se bom uveljavil, in ko se bo upokojil N. N. — čez eno leto — bom jaz namesto njega šef pisarne. In če ne, bodo že videli, kdo sem. Dobro, upam, da se bo vse prav izteklo... In sedaj ne bi bilo slabo, če bi sindikati... In, kako sijajno je zmagal včeraj Rácing...“

„Da, da, že vem,“ ga prekine žena.

„Ti? Kaj veš?“

„Vse komaj odpreš usta, že vem, kaj boš znil, ker govoriš zmeraj o istem: o pisarni, o prepirih s sindikatom, o nogometu, o politiki...“

„Ali si ti kaj boljša? Ravno tako si, le da rabiš druge besede: draginja, gospodinjski stroški, frizer, nov kožuhovinast plašč, previsoke cene... Komaj odpreš usta in že naprej vem čisto natančno, o čem boš govorila...“

„Dobro. Bom pa od zdaj naprej čisto tiho.“

„Če si ti zdi...“.

In tako molči on in molči ona. Med obema visi trmast molk, ki grozi zamajati temelje njune majhne skupnosti. Takšno stanje res morda ne traja dolgo časa in je spet dobro, dokler se čez štirinajst dni ne ponovi spet ista visoka napetost. Včasih mislita, da bi bilo boljše za vedno utihniti in narediti moški konec tem otročarijam.

Le kakšno bodočnost imata pred seboj, če ne bosta oba resnično in čimprej dozorela?

.....

Pred poroko, še romantično za-

ljubljena, sta bila lahko skupaj po celo uro, ne da bi govorila. Z molkom sta si več povedala kakor drugič s celo ploho besed. Sedaj pa živita skupaj, pod isto streho, doseglja sta zakonski cilj — pa tudi molčita, a ta molk je sedaj drugačen in nevaren, mrzel. Drug drugemu si tiho očitata, da sta brez razloga užaljena, da sta drug od drugega več pričakovala. Pa bi bilo morda potrebno samo to, da bi bolj zrelo jemala *tiste vsakdanje malenkosti*...

Otto Goldman

Bo še.

POČITNICE

Ko otroci zadnji dan šole slečejo halje, bi se mati zasluženo oddahnila, toda zdaj se šele začne direndaj.

Da pa lažje vršimo vsako dolžnost, je prav, da si naredimo malo načrta.

Tako naj bi se v počitnicah dan začel s sv. mašo. Mati in otroci naj bi šli skupaj peš k maši. Po jutranjem sprehodu bo tudi zajtrk bolj teknil. Po zajtrku naj otroci pomagajo pospravljati hišo in nakupovati razno, kar je potrebno v kuhinji. Kolikor dopoldne preostaja časa, naj se mlajši igrajo, starejši pa berejo ali delajo ročna dela. Večja dekleta lahko s pomočjo matere že skuhamo kosilo. Morda še kakšen priboljšek, da je kuha bolj zanimiva.

Po kosilu naj otroci pomijejo

posodo, jo zbršejo in pospravijo. Nato se malo oddahnejo, kaj berejo, igrajo ali ročno delajo. Potem pa spet vsi skupaj z materjo na zrak, v naravo, da se počteno naskakejo. Po malici, obisk prijateljev ali da ti pridejo na dom. Poštena igra ali ročna dela. Večurno shajanje z drugimi otroci ni priporočljivo, načrta, da se otroci vadijo raznih ročnih del.

Večerja naj bo zgodaj, ker bodo vsi zelo trudni. Nato večerna molitev in kmalu bo mati lahko rekla: „Hvala Bogu, en dan je minil.“

Seveda v vsaki družini je malo drugače, zato se tudi program temu primerno prilagodi.

Roza Snoj

Eva ali prijateljstvo s poročenim moškim

„V primeru, da bi vi morali ali hoteli ostati samski, je neka sigurnost v poklicnem delu, ki vam mora ugajati in vas zadovoljiti, zelo važen činitelj. Mislite tudi na izpopolnitev in na kakšen nov študij, morda jezikov, glasbe ali podobno. Tudi ločitev od lastne družine je problem zase. Lahko je popolnoma pravilno, da samska hči živi s svojimi starši, dokler ima srečo, da žive. Če so starši razumni in hčerka dovolj neodvisna, se lahko doseže, da doraslo dekle živi svoje lastno življenje v okviru svoje družine. Res je, da to včasih ni tako lahko. Brez svoje lastne sobe, opremljene s pohištvo po svojem okusu, ki si ga je dekle plačalo s svojim denarjem, to ni mogoče. Logično je, da ni nujno, da so starši navzoči pri obiskih, ki jih njihova dorasla hči sprejema. Tudi ni potrebno, da dekle prosi dovoljenja, kadar hoče na sprehod, počitnice, potovanje. Prav tako pa je tudi logično, da se hči ne odtegne družinskemu redu in prej obvesti starše o svojem odhodu ali če se bo vrnila kasneje kakor po navadi. Vzgoja in spoštovanje do bližnjega naj bi bilo merilo za pravilno ravnanje.“

„In če starši tega ne bi razumeli?“

„Tedad si morate priboriti svoje pravice, četudi bi s tem prizadel staršem žalost. Življenje je tako urejeno, da se morajo otroci

odtrgati od svojih staršev, kadar so zmožni samostojnega življenja. Pravilen proces osamosvojitve zahteva tudi prostega časa. Če ste povsem odvisni od svojih staršev, ne boste mogli zgraditi svojega lastnega življenja. Celo zabava in razvedrilo zahtevata neko mero neodvisnosti.“

„Potem pride seveda problem prijateljstva,“ me je spomnila Eva.

„Ni nujno, da je problem. Ko se enkrat resno odločite ostati samoska, je naravno, da boste morali prenesti nekatere posledice te odločitve. Naravno je, da boste našli krog svojih prijateljic predvsem med neporočenimi dekleti. S tem seveda ni rečeno, da ne smete povabiti k sebi na dom prijateljski zakonski par, ali da sprejmete in bogostite vaše kolegice in kolege iz pisarne. Neko stvar pa prav gotovo ne smete storiti, občevati s poročenimi moškimi. S tem sva prišli k drugi točki.“

„Moj šef, o katerem sem vam govorila, je poročen in je srečen. Zdi se mi, da najini razgovori tudi njemu nekaj pomenijo. Ali zakon tako veže oba poročenca, da ne bi smela imeti prijateljskega čustva do druge osebe? Se vam ne zdi to tiranija? More človek to prenesti?“

Eva mi je stavila vprašanje, ki jih redno stavijo moški. Zdelo se je, da se bori za delček sreče, ki si ga je odrezala od torte, ki so ji jo drugi pripravili.

„Predpostaviva torej, da to vaše razmerje ni eno tistih tipičnih razmerij med moškim, ki ga njegova žena ne razume in išče razumevanja v svojem delavnem okolju. Misliva si, da vašemu šefu predvsem ugajata vaša vedoželjnost in vaša naivna želja spraševanja. Njemu je všeč poučevati, pokazati svoje znanje. Čuti se počaščenega, ko vi občudujete njegove zmožnosti, njegovo kulturo. Mogoče tega občudovanja ni deležen pri svoji ženi. Tako se, ne da bi na to mislila, med vama spletajo neke vezi. Po drugi strani pa, ne da bi to vi želeli, ta mož zasede v vašem življenju neko določeno mesto. Tudi on bo začutil, da raste v njem odgovornost do vas. Med vami in tem moškim se je splekla neka vez, iz katere je njegova žena izključena, in tega noben zakon ne more prenesti. Zakon pomeni edinstveno predajo“

„In če poročen moški ne more priti do duhovnega občevanja s svojo ženo, kljub vsem naporom?“

„Če se on res trudi za duhovno povezavo s svojo ženo, pa tega ne more doseči, bi rekla, da je to nekaj kakor usoda, ki jo mora sprejeti, tako kakor vi svojo bolezen. Tudi on ne more prositi sreče na posodo, ampak si jo mora sam zgraditi s tistim, kar mu je bilo dano.“

„Kaj če bi postala prijateljica njegove žene? Nekaj mi je o tem omenil.“

„Nikar se ne dajte zapeljati v ta občevalni trikotnik!“

„O intimnem občevanju med nama ni govora,“ me je ranjena zavrnila Eva.

„Ne razlagajte si besede občevanje le na fizični, telesni način. Pomislite, da hodi pred vsako zakonsko nezvestobo duhovna nezvestoba. Pomislite tudi, da predvsem moškemu ni možno vedno gledati lepo, privlačno, urejeno dekle, kakor da bi bilo bitje brez mesa in krvi sama duhovnost. Tudi vas ne zanimajo le umetniške slike, ki jih gledata, ali knjige, o katerih govorita. Prej ali slej vas bo zanimal moški, s katerim lahko o vsem tem govorite. Še imate čas, da se odločite in vaša odločitev naj se glasi: Nobeno dogovorjeno srečanje izven delovnih ur z moškim, ki pripada drugi ženi. Nobene medsebojne ljubezenske izjave, tudi nobenega tesnejšega prijateljstva. Lastna prevara je izvor vsega slabega. Odločite se. Umaknite se. Če bi bilo že prepozno — ne, ne povejte mi ničesar, sami si odgovorite —, zamenjajte službo. Potrebne odločitve, ki jih ne storimo, so kakor verige, ki jih vlačimo vse življenje priklenjene na svojo vest. Krivda, da teh odločitev nismo storili, je lahko večja kakor krivda posledic. To premislite. Želim vam sreče in mirno vest.“

M. Mt.

Greš,

Jezus,

z menoj?

Kopljejo se v zlatu, Jezus

● V razkošnem lokalu na veselem silvestrovanju čakajo novega leta. Glasba, nakit, parfumi, vino in likerji in viski... in „status“ in MOČ, Gospod — vse to plava v zraku, se prepleta med seboj in hoče priti do src v iskanju novih kupčij ali uspehov.

● Toda nihče se ne zabava zares, z užitkom, z dobičkom. Preveč so zaposleni z igro za dosego MOČI in UGLEDA, ki je to noč pomešana z dvomnim ljubezenskim spletkarjenjem, s hrupnim veseljem in pijančevanjem.

● Vsi se hočejo kazati polikane in polizane, a pod lasuljami in parfumi se čutijo same, osamljene, prazne — gospe in gospodje. Hočem reči, Jezus, da se njihove duše, srca, ne srečajo, ne morejo dobiti pravega iskrenega stika, hodijo s kozarci okrog kakor živi mrlič. Omejujejo se samo na kratka vsakdanja vprašanja in odgovore — o vremenu, o zdravju, o trgovskih uspehih — gredo od enega do drugega, kakor čebela s cveta na cvet, kot na diplomatskih uradnih večerjeh, kot bi vsaka beseda imela še neki drugi dvomni pomen (pa saj to hočejo!).

● To noč, Jezus, se obnašajo kot bi imeli maske na obrazih. Maske se krohota in poniževalno posmihajo, kjerkoli slutijo pot do spoznanja z „močnimi“, da bi tako dosegli višji „status.“

● Nauči nas, Jezus, prave duhovne sproščenosti, svobode — ki je tako preprosta, a jo nalašč zavijamo v vse mogoče koprene. Daj, da to silvestrovo noč ne bo veliko umetno iskanih mrzlih družb, ampak veliko preprostih družinskih srečanj, kjer srca veselo in pogumno čakajo začetek novega leta, ki pomeni, da smo spet en korak bliže — Tebi!

Je zabavni lokal z beat glasbo, Jezus

● Poglej, kako je popevkar zatopljen v svoje opravilo. Beat glasba — to je zanj višek umetnosti in vsebina njegovega življenja, Gospod. V svojih pesmih izraža, kar čuti, kar hoče doseči in kar hoče drugim povedati.

● Sedaj je že precej pozno, Jezus, začenja se že novi dan. Gostje v lokalu leno poslušajo, pod vtisom že precej izpraznjenih kozarcev viskija. Strah jih je vstati od mize in se vtopiti v temno noč, ki jih čaka pred vrati razsvetljenega lokala. Na slabo osvetljeni cesti ne bo več glasbe, ne viskija, ne barvastih luči — stopiti bodo morali v sivo, hladno temno jutro. Če bi bil kje odprt še kak bar, bi šli tja, a je v bližini že vse zaprto.

(Nadaljevanje na str. 63)

OSEBNA MOLITEV

Če kot duhovnik vprašam kdaj kakšnega človeka, če kaj moli, včasih dobim za odgovor začudeno vprašanje: Kaj mislite s tem — moliti? Ne preostaja mi časa, da bi ga zapravljaj za takšne stvari, kot je molitev!

Mnogi ljudje današnjega sekulariziranega sveta in potrošnega gospodarstva nimajo več smisla za molitev. Mnogim se zdi moliti govoriti v prazno, obračati se na nekoga, ki ne eksistira. Tako mislijo brezbožniki, za katere je Bog utvara, pobožna želja in zatočišče tistih, ki niso kos svojim problemom in zato iščejo tolažbe in navidezne moči v Bogu.

Drugi sicer verujejo v Boga, a mislijo, da je Bog odsoten iz našega življenja in sveta. Ustvaril nas je resdà, a sedaj se za nas ne zanima več. Prepustil nas je samim sebi, med nami in Njim je nepremostljiva stena, On je v nebesih, mi na zemlji. Zato moramo tudi svoje življenjske probleme sami reševati. To mnenje se danes vedno bolj širi, pomagajo mu celo „teologi smrti Boga.“ Človek bo moral sam rešiti svoje probleme. tako pravijo, ali pa jih ne bo rešil nihče. Zaman se oziramo po nebesih, od koder naj nam bi prišla pomoč.

So pa še tretji — in Bog daj, da tem pripadamo tudi mi — ki jim je Bog živi, povsod pričujoči Oče, ki mu noben naš problem ni tuj, ki je prisoten v vsakem irenu-

tku in vsakem drobcu našega dejanja in nehanja. Nekdo, s katerim moremo stopiti vsak čas v intimen, osebni stik — po molitvi. Molitev je prav to: prisrčen in spoštljiv stik z Bogom, osebni razgovor z njim. Na Boga se ne obračamo samo zato in ne v prvi vrsti zato, da ga česa prosimo, ampak ker nas ljubezen in spoštljivo občudovanje vabita, naj se mu bližamo. Kdor se na Boga obrača le takrat, kadar in ker ga potrebuje, je v nevarnosti, da ga poniža na stopnjo pomočnika v nuji, na katerega se obrnem samo, kadar sem v stiski, ki pa se drugače zanj ne zmenim.

Naša molitev mora biti čim pogostnejši osebni, ljubezni in spoštovanja prepojeni stik z Bogom, našim Gospodom in Očetom. Kot je za dobrega otroka naravno in prijetno biti ob svojih starših, če že ne v telesnem, pa vsaj v duhovnem stiku z njimi, tako bi moralo biti z Očetom v tako prisrčnem stiku, kot je molitev.

Vendar ne gre za to, da vsak dan zmolim nekaj molitvic, ki so jih sestavili drugi — čeprav je tudi to včasih dobro — temveč da poskušam stopiti v čim osebnejši stik z njim, govoriti z Njim s svojim lastnim srcem. Čim bolj bo naša molitev osebna, tem bolj bo tudi srčno občutena. Dala nam bo veselo zavest, da v življenju nismo sami, ampak da živi v nas in ob nas ljubljeni Oče.

kaj pravite?

Človekovo vest

Sedaj se tako visoko ceni lastna vest kot vodilo človekovega moralnega življenja. Ali nam lahko daste kakšno navodilo, kako to vest pravilno oblikovati?

Vest je zadnji osebni sodnik o tem, kaj je moralno dobro, kaj moralno slabo. A ta vest je odvisna od višjih norm, ob katerih se mora oblikovati, če naj bo pravičen in zanesljiv sodnik. Mora se poučiti o tem, kaj je dobro kaj slabo. Le pogledjte, kako postopa sodnik na solišču! Sodnik resda izreče sodbo, a ne po svoji mili volji. Za svoj sodni rek se opira na zakone, ki natančno določajo, v katerem primeru sme naložiti zločinu kazen in mu navadno pove

tudi, v katerih mejah se sme ta kazen gibati. Sodnik pri izreku sodbe torej ni neodvisen, res je le, da potem po svoji vesti odloča o krivdi zločinca in v danem okviru kazni, ki mu jo bo naložil.

Tako je tudi z našo vestjo. Vest se mora iti poučiti k božjemu zakonu, ki pove, kaj je prav in kaj napačno, kaj dobro in kaj slabo. Ta božji zakon, ki nam ga javlja pamet in pa božje razodetje, nam kristjanom razlaga Cerkev, to se konkretno pravi papež, škofje in duhovniki, v kolikor je njih nauk v skladu z uradnim cerkvenim naukom in ne dajejo svojevoljnih razlag. Nihče se torej pri svojih dejanjih ne more sklicevati izključno na svojo vest, kot da bi bila ta edino vodilo našega moralnega ravnanja. Vest mora iti v šolo k tistim, ki razlagajo božji moralni zakon, sicer se ji po pravici lahko očita, da noče videti resnice.

Eden predhodnih pogojev pravnega oblikovanja vesti je *ljubezen do resnice*. Če ta manjka, nam je pogled zamegljen in zelo težko, če ne sploh nemogoče bo, da bi res odkrili resnico. Ta ljubezen do resnice nam bo porok, da se vsaj v večini primerov ne bomo zmotili pri presoji dejanj. Kdor pa ni pripravljen resnice sprejeti, ker se boji, da bo od njega zahtevala morda resne žrtve, ta je dejansko ne išče iskreno in je zato tudi ne more najti.

Seveda pa ni zadosti, da poznamo božji moralni zakon le teoretično.

Potrebujemo poleg tega takorekoč nekega šestega čuta, ki bo znal pravilno presoditi dejansko stanje in potem ta dejanski položaj presoditi pod prizmo moralnih načel. Ta šesti čut imenujemo modrost. Moder človek se tudi ne bo preveč zanašal na svojo lastno uvidenje, zato bo šel rad po nasvet k modrejšim ljudem. Nasvet drugega človeka mu seveda ne bo mogel odvzeti zadnje odločitve, ki jo bo moral storiti sam. Nasvet mu bo samo lahko pokazal pot in približal resnico, odgovornosti za dejanje mu ne bo mogel ne smel vzeti. To je osebna zadeva in zato neprenosna na druge. Brez te odgovornosti sploh ni osebnega moralnega dejanja.

Kako je s pobožnostmi

Rad bi vedel, če je Cerkev po koncilu še vedno naklonjena posebnim pobožnostim, kot je npr. pobožnost do presv. Srca Jezusovega, rožni venec, razne devetdnevnice in češčenje svetnikov?

Da, Cerkev je še vedno naklonjena tem pobožnostim, kot je bila. Cerkev namreč ne smete istovetiti s kakšnim posameznim duhovnikom ali celo škofom, ki v svoji navidezni „gorečnosti“ stori ali reče kaj, kar bi kazalo, kot da Cerkev ni več naklonjena posebnim pobožnostim. Uradno cerkveno mnenje se v tem oziru ni nič spremenilo in se pravzaprav tudi ne more. Različni ljudje na različne načine stopajo v

stik z Bogom in izražajo svojo vero, zaupanje in ljubezen do Njega. Seveda pa je Cerkev po svojem poslanstvu dolžna, da vernike opozarja na morebitna pretiravanja in napačna tolmačenja raznih posebnih pobožnosti. In v tem oziru mi boste verjetno dali prav, ko trdim, da npr. pobožnost mnogih vernikov do sv. Kajetana, sv. Juda Tadeja in drugih zavetnikov za vse mogoče zadeve ni daleč od pravega praznoverja. Proti takšnim oblikam in razlagi pobožnosti do svetnikov Cerkev seveda ne more biti indiferentna.

Kar pa je pristnega v posebnih pobožnostih, pa Cerkev nikdar ne bo odpravila. Nasprotno, v pravi meri bo vernike vzpodbujala, naj takšne pobožnosti gojijo, če je to njihovemu duhovnemu življenju v prid. Cerkev spoštuje svobodo. Naj Vam za zgled navedem npr. samo en odstavek iz dokumentov zadnjega koncila, ki govori o češčenju svetnikov: „V skladu z izročilom Cerkev časti svetnike in izkazuje češčenje tudi njihovim podobam in pristnim relikvijam. Prazniki svetnikov čudovito proglašajo Kristusa v njegovih služabnikih in so lep zgled vernikom v posnemanje.“ Še lepše se izraža koncil o češčenju Matere božje. Glede pobožnosti k presv. Srcu Jezusovem naj vam pa samo to omenim, da od Leona XIII ni bilo papeža, ki ne bi javno in za vso Cerkev večkrat govoril o odličnosti te pobožnosti.

A. K.

ZBORNİK SVOBODNE SLOVENIJE 1971-72

Kot 30. knjižna izdaja Svobodne Slovenije je izšel v Buenos Airesu Zbornik Svob. Slov. 1971—1972, ki so ga uredili Miloš Stare, dr. Tine Debeljak, Pavel Fajdiga, Slavimir Batagelj in Tone Mizerit.

Knjiga obsega 456 strani, ima 88 ilustracij in je razdeljena v 9 poglavij. V 1. poglavju nadaljuje dr. Anton Podstenaar z opisom boja slov. manjšine v krški škofiji na Koroškem za verski pouk v slovenščini.

Primorski Slovenci v boju za svoje pravice, je naslov 2. poglavja. Dr. Bogdan Novak (ZDA) piše o slov. manjšini v Italiji, J. Boltar (Trst) o slov. narodni politiki in komunizmu in dr. Andrej Bratuž (Gorica) o primorskih Slovencih v boju za svoje pravice.

3. pogl. obsega dokumente in pričevanja. Dr. Milan Komar (Buenos Aires) objavlja Osebne vezi in borba; dr. Ljubo Sirc (Anglija) Protislovja samoupravljanja; dr. Ludovik Puš (New York) Ameriška demokracija in dolar; † dr. Celestin Jelenc Kako je nastala Osvobodilna fronta; dr. Tine Debeljak (Buenos Aires) Slov. narod in simboli njegove narodnosti in državnosti, in dr. Anton Ambrož (New York) Trikot: Moskva — Peking — Beograd.

4. pogl.: Naši gorniki, vsebuje zapiske inž. Jureta Skvarča: V domovanju snežnih viharjev in Everest ter dr. Vojka Arka: Slovenska steza.

5. pogl.: Slovenstvu v čast, pred-

stavlja dr. Rudolfa Čuježa (Kanada), dr. Enija Alojzija Fonda (Brazil), dr. Janeza Janeža (Formoza) in misijonarja Andreja Majcna SDB (Južni Vietnam).

6. poglavje je posvečeno stoletnici rojstva dr. Antona Korošca. O osebnih srečanjih z njim pišejo dr. Rudolf Hanželič, Jože Košiček in Jožko Krošelj. Prinaša tudi pogl. iz spominov Januša Golca: Dr. Koroščevo delo v mladih letih in Spominski članek ob smrti dr. Alberta Kramerja.

7. pogl.: Razgledi, prikazuje življenje in delo slov. izseljencev v Brazilu, ZDA, Kanadi in Argentini in predstavlja Primorsko in Koroško v slikah.

Zbornik se pokloni tudi javnim delavcem, ki so umrli v zadnjih 2 letih.

V umetniški prilogi objavljajo reprodukcije svojih najnovejših del France Gorše, France Ahčin, Bara Remec, Ted Kramole, Ivan Bukovec in Metka Žirovnik. Ilustrirana gorniška priloga zavzema 8 strani.

Ovitek, opremo in ureditev umetniške priloge je oskrbel akad. slikar Ivan Bukovec, gorniško poglavje pa je uredila ga. Danica Kanalc Petričkova. Zbornik je tiskala tiskarna „Vilko s. r. l.“

Zbornik nudi veliko dragocenega gradiva za poznanje in zgodovino življenja slov. ideološke emigracije, njene dejavnosti, njenih hotenj in njene ustvarjalnosti in ga vsem našim bralcem toplo priporočamo.

Hudičev advokat

Morris West - Jože Škerbec

Vzela je v roke cigareto, potisnila zavojček proti Mayerju in počakala, dokler ni prižgal. Nato se je sklonila naprej in mu puhnila oblaček dima v obraz.

„Pojdite no, dottore mio, povejte mi brez ovinkov, kar imate povedati.“

Mayer je odkimal.

„Vi mi ne bi bili hvaležni, Annie, še verjeli mi ne bi.“

„Poskusite. Sem sprejemljiva,“ se je priliznjeno zasmejala in mu prožila roke prek mize. „Svoje glavi ste, Aldo mio, in kadar me gledate vzdolž svojega hudobnega židovskega nosu, se polasti svoje glavost še mene. Pejmo no, povejte mi, in v prijetni obliki, katera je moja bolezen in kakšen je vaš predpis!“

Meyer je za hip pomolčal in opazoval obraz, ki je bil svoje dni lep: ličnice pravilno oblikovane, mišice mlahave in zaničljive, gubice okrog oči, navzdol potekajoče črte nezadovoljstva, uvela koža pod spretno šminko. Čez čas ji je s klinično odkritosrčnostjo povedal:

„Začel bom z receptom. Nehajte jemati uspavalne tablete. Nehajte zbirati čudake, kot je Black, ki vas pitajo z umazanimi storijami in vam navsezadnje ne prinašajo nikakršnega veselja. Prodajte to imetje ali pa ga dajte v upravo in si preskrbite stanovanje v Rimu. Potem se poročite z moškim, ki vas bo osrečil v ljubezni in ki vas bo prisilil, da boste morali tudi vi njega osrečiti.“

„Vaša duša je umazana,“ je odvrnila smehljaje.

Aldo Meyer je nadaljeval, ne da bi mu šlo na smeh.

„Postala bo še bolj umazana. Vi niste znali doseči zadoščenja v zakonu, ker ste bili premladi in vaš mož preveč brezbrizen, da bi se potrudil. Niste ga dosegli kar seneje, ker ste vsakokrat, ko ste

poskušali, izdali samo sebe in še moškega povrh. Te vrste zlo je precej pogosto in lahko ozdravljivo, če se le človek zares zavzame, da bi dosegel, kar bi rad, in se pripravi za to. Toda vi niste tega nikoli storili. Zaprli ste se v svoj mali svet in ga napolnili z miselno pornografijo, ki vas spravlja ob pamet zavoljo poželenja in vas pušča nezadoščeno. Ste v nevarni dobi, da bi se tako igrali, draga. Je nevarno. Navadno se konča z ljubčki, navsezadnje pa s preveliko količino uspevalnega praška. Vi ste še zmeraj lahko ljubica. Toda tudi lahko postanete zvodnica, kot to počenjate s Paolom Sanduzzijem.“

Prenesla je zadnji napad in ga smehljaje vprašala:

„In kako najdem moža, doktor? Ga naj kupim?“

„Lahko bi storili še kaj slabšega,“ je odvrnil resno Aldo Meyer. „Kot so stvari je čisto možno, da bi se vam bolj spodobila poštena kupčija kot pa nečastna ljubezen. Zato vam je vseč tiraniziranje vašega slikarja, ker ste vi tiranizirani od vašega nezadoščenelega telesa.“

„Pozabili ste na najvažnejše, doktor.“

Meyer jo je pogledal z živim zanimanjem.

„Na kaj?“

„Zmeraj sem si želela otroka. Pogrešala sem ga bolj, kot si morete misliti. Moj mož mi ga ni mogel dati. Giacomo mi ga je od-

klonil in ga spočel bosonogi kmetici. Zaradi tega sem ga zasovražila. Vendar ga ne sovražim več. Če se ne boste vi vmešavali med menoj in njegovo materjo, bi jaz lahko kaj storila za dečka. Poskrbela bi za njegovo vzgojo in preprečila, da se ne bi poneumil kot drugi vaški paglavci.“

„Kaj bi storili z njim, Annie?“ je hladno vprašal Meyer. „Bi ga izročili slikarju?“

Ne da bi spregovorila besedo, je zgrabila za na pol napolnjen kozarec vina in mu zagnala vino v obraz. Potem je zagrebla obraz v dlani in bruhnila v krčevit jok. Aldo Meyer si je obrisal udrta lica, se vzdignil od mize in pozvonil, da ga je služabnik spremljal do vrat.

Ko je prišel domov, se je začudil, ker je našel prižgano luč in Nino Sanduzzi, ki je sedela za mizo pred kupom perila, ki ga je bilo treba zašiti. Njena navzočnost ob tej uri je bila dovolj nenavadna, da je izzvala pojasnilo. Njeno pojasnilo je bilo preprosto.

„Popoldne sem prebila z Martinovo ženo. Je neumna, toda dobra, in šele zdaj se začenja zavedati položaja, v katerem se nahaja. Ko sem spravila otroke spat in uredila Martina, sem mislila, da bi počakala tukaj, da bi zvedela, kaj je obljubila contessa.“

Meyerja je imelo za hip, da bi izrazil svoja čustva v ironičnem izbruhu, pa se je spomnil, da ona

ne bi razumela ironije in da bi jo le zbegal. Na kratko ji je torej odvrnil:

„Novice so dobre za Martina. Grofica mu bo pomagala z denarjem in tudi bo vzela v službo Teresino in Rosetto. S' plačo deklic in s pičlo socialno podporo se bodo že nekako prebili.“

„Dobra rešitev,“ je pomirjeno dejala in se mu nasmehnila. „Za začetek bo šlo. Morda bomo sčasoma lahko še zboljšali položaj. Bi radi malo kave?“

„Dobro, hvaležen ti bom.“

Meyer se je trdo usedel in si začel razvezovati vezalke na čevljih. Naglo mu je priskočila na pomoč. Tudi to je bilo novo; nikdar ni prevzelo Nina poslov sobarice. Meyer je molčal in jo zamišljeno ogledoval, ko je prižigala kuhalnik.

„Contessa te hoče videti jutri,“ je dejal, ne da bi spremenil ton glasu.

„Zakaj me potrebuje?“

„Ponuditi hoče delo Paolu, pomagala bi vrtnarju.“

Nina, sklonjena nad kuhalnikom, je vprašala:

„Je to edini razlog?“

„Zate edini. Za Paola je morda še kak drugi.“

Obrnila se je, da bi ga videla prek mračne kuhinje.

„Kakšne vrste razlog naj bi še bil?“ je vprašala.

„Angleški slikar ga ima rad, Contessa hoče uporabiti dečka za nekaj, o čemer si nisem na

jasnem. Menim, da ga hoče tudi imeti pri sebi, ko bo prišel tisti duhovnik iz Valente, ki bo preiskoval zadevo o Giacomu.“

„So kot psi, ki se gonijo in valjajo po gnojišču,“ je dejala Nina. „V ničemer, kar počenjajo, ni ljubezni. Ne bom šla. Tudi fant ne bo šel.“

Meyer je prikimal odobravojoče.

„Jaz sem samo obljubil, da ti povem, in menim, da preudarno ravnaš. V tisti hiši je, kot da bi bili malce ob pamet.“

„Delajo poskuse z nami, kot če bi bili živali.“ Nina je razprla roke v ogorčeni kretnji. „Paolo je otrok, v katerem se šele prebujata moškost in ga hočejo izražati zavoljo tega.“

„Jaz sem te opozoril,“ je poudaril Meyer.

„Vem,“ Nina je postavila namizo skodelici, medtem ko se je razgovarjala. „In to je drugi izmed razlogov, da sem tu nocoj. Paolo mi je povedal, da se je sprehajal z Rosetto ob Favnoveri potoku. Jaz sem se razveselila. Oba sta mlada in še je čas, da se spočne ljubezen, samo da bi se začela, kot je treba. Mislim, da je tudi Paolo zadovoljen.“

Nameraval je govoriti, pa ni vedel, kako bi povedal z besedami. Jaz bi mu rada pomagala. toda... saj ceste, kaj čuti fantič. Nikdar ne bi verjel, da se njegova mati zna pogovoriti c teh rečeh. Hudo je, če manjka moški

pri hiši, pa sem mislila, če bi... če bi mu vi hoteli malo pomagati.“

Kava je prekipela in medtem ko je ona planila, da bi jo postavila stran, je mogel Meyer premisliti svoj odgovor. Obzirno pa jecljajoče ji je odvrnil:

„Deček, ki se prebuja, je kot neznana dežela. Nima zemljevidov in ne kaŕipotov na cestan. Ne vem, kaj on čuti do Angleŕa. Ne vem, kaj se je utegnilo zgoditi med njima. Toda naj bo kakor koli, dečka bo sram, kakor ga je sram zavoljo prve ŕelje po deklici. To je, kar dela, da je nezaupljiv kot lisjak in plaŕljiv kot ptiček. Razumeŕ?“

„Jasno je, da razumem. Vendar se tudi zavedam njegove potrebe. Svet se mu predstavlja hudo čuden. Njegovega očeta imajo za svetnika, njegovo mater za vlačugo. Jaz se ne bom opravičevala pred njim, niti ne bom opravičevala njegovega očeta. Toda kako mu razložiti čudovito stvar, ki je bila med nama, da bi mogla biti tudi zanj čudovita?“

„In kako naj bi mu jo razložil jaz,“ je vpraŕal Meyer in se trpko nasmehnil, „ko je pa ŕe jaz sara ne razumem?“

Naslednje Ninino vpraŕanje ga je zadelo.

„Sovraŕžite dečka?“

„Za boŕjo voljo, nikakor. Zakaj to praviŕ?“

„Lahko bi bil vaŕ, predno je prispel Giacomo.“

Meyerjev obraz se je omračil ob nekdanjih spominih.

„Res je. Vendar nisem nikdar zasovraŕil otroka.“

„Pa mene?“

„Tudi ne. Bil je čas, ko sem sovraŕil Giacoma in se razveselil, ko je umrl, vendar le nekaj časa. Sedaj to obŕalujem.“

„Zadosti, da bi pomagali njegovemu sinu?“

„In tudi tebi, če morem. Poŕlji mi ga in mu bom poskusil govoriti.“

„Zmeraj sem vas imela za dobrega človeka“

In to je bila tedaj vsa njena zahvala. Vzela je kavnik s kuhinjskega mizna in ga prinesla na mizo. Nalila je v skodelico za doktorja in v drugo zase in ga opazovala, ko je previdno srebal vročo kavo. Ona jo je spila v enem poŕirku in se napotila proti kotu po coklje in staro koŕaro, v kateri je bilo, kar je kupila tisti dan: oglje, testenine in malo zelenjave.

Takoj se je vrnila k mizi in mu ponudila velik zavoj, zavit v bombaŕasto blago in prevezan z obledelim trakom.

„Vzemite ga“ je dejala z odločnim glasom. „Ga ŕe več ne maram.“

„Kaj je?“ je Meyer preiskoval njen spokojni obraz.

„Giacomovi papirji. Med njimi je pismo za vas. Moŕno je, da vam bodo pomavali razumeti Giacoma in mene. Morda boste z njimi lahko pomagali otroku.“

Meyer je zamišljeno vzel v roke popacani zavoj in ga podržal, kot je nekoč držal v rokah omahljivo glavo Giacoma Neroneja. Povrnili so se spomini, živi in nadležni; nekdanje bojazni, nekdanja sovraštva, nekdanje ljubezni, male zmage in strahotni porazi. Zameglilo se mu je pred očmi, v želodcu se začutil krč in v ustnem kotu trzaj.

Ko je dvignil pogled, je Nina Sanduzzi že odšla in ostal je sam ob svetlobi leščerbe z dušo umrlega med trepetajočimi prsti.

Nina Sanduzzi se je vrnila domov v spokojnosti pomladanske lune. Strmi obrisi gričev so bili videti bolj ublaženi pod zvezdami; bedno naselje že ni bilo več umazano, ampak odeto v srebrno lepotičje; spodaj v dolini je tekel hudsonik kot pas sivkaste luči prek senc. Ozračje je bilo čisto in svetlo in udarjanje njenih cokel ob kamenje je preglašalo črikanje čričkov in komaj slišno žuborenje oddaljenega potoka.

Toda Nina Sanduzzi je bila slepa za lepoto in gluha za glasbo noči. Bila je kmetica, zakoreninjena v kraju, kot se zakorenini drevo, neokleščeno, stanovitno, nedovzetno za zanosne prevare, ki so kvečjemu sentimentalno razvedrilo za izobražene ljudi. Pokrajina je bila zanjo kraj, v katerem je živila.

V njem so jo zanimali ljudje. Lepota, ki jo je ona videvala — in odkrivala je mnogo lepote — je

bila v obrazih, v rokah in očeh, v nasmehu, v solzah in smehu otrok in v spominih, ki jih je zbirala kot vodo v vodnjaku. Pomlad je bila zanjo občutje v njenem čvrstem telesu. Poletje je bilo vročina na koži in prah pod bosimi nogami in zima hladna onemoglost in skopo upravljanje vej in oglja.

Ni znala ne brati ne pisati, pač pa je vedela, kaj je mir, ker je poznala spore, in bila je dovzetna za harmonijo, ki se je gradila počasi, a vendar opazno z nesoglasji, ki so jo obdajala.

To noč je doživljala mir. Že je mogla zaznati začetek uresničevanja obljube, ki ji jo dal Giacomo Nerone, da bo tudi po njegovi smrti kdo ščitil njo in otroka. Bila sta siromašna, vendar siromaštvo je bilo zanjo nekaj naravnega in Giacomo ni nikdar dopustil, da bi trpela hudo pomanjkanje. Sedaj, v njeni najhujši potrebi, se je pripravljaval Aldo Meyer, da plača svoj dolg z umrlim, na račun svoje lastne potrebe.

V njenem življenju je bila tudi harmonija, počasna skladnost, ki se je oblikovala med njo in vaščani. Potrebovali so jo. Ejili so ji hvaležni, kot Martinova žena, za pomoč, ki jim jo je nudila v njihovih bridkosti, in kadar so ji dajali trde vzdevke, kot „vlačuga“, „ženska, ki je spala s svetnikom“, ti že niso pomenili prevelike žalitve, ampak bili le bolj spomin pretekle nevoščljivosti. Pripadali so nevzgojenemu ple-

menu in uporabljali so grobe besede, ker so poznali malo drugih. Njihovi simboli so bili prostaški, ker so zaradi težkega življenja duševno otopeli in ni moč lakote v želodcu potešiti s sanjami.

Toda to noč, medtem ko se je vračala v malo koč, skrito med drevjem, je čutila hvaležnost in vsa njena hvaležnost se je osredotočila v Giacoma Neroneja, ki je umrl pred mnogimi leti in je pokopan v Favnovi votlini, kamor se zbirajo ljudje k molitvi in od koder se vračajo ozdravljeni na telesu in na duši.

Spomin na tega človeka je izbrišal vse drugo iz njenega življenja. Njene starše, ki so umrli za malarijo, ko je imela ona šestnajst let in ki so ji zapustili koč, nekaj pohištva in majhno skrinjo, v kateri je hranila svojo doto; njenega moža, temnopoltega in viharnega moškega, s katerim se je poročila cerkveno in spala z njim en mesec, dokler ji ga ni vzela vojska, da je umrl na prvem vojnem pohodu v Sibiriji. Ona je še naprej živela v koči sama, podobno kot druge ženske, in hodila na delo po kmetijah in včasih služiti v dvorec, kadar je katera od grofičinih služabnic zbolela.

Tedaj je prispel Giacomo Nerone.

Bilo je neke poletne noči. Soparno je bilo in hudo se je bliska lo. Ona se je premetavala na veliki bronasti postelji, nemirna zaradi vročine in komarjev in tu

di potrebe, ki se je pogosto prebujala v njenem zdravem telesu, da bi se čutila v objemu moža. Bilo je že čez polnoč in čeprav je bil dan skrajno naporen v vinogradu, spanec kar ni maral priti

Na vratih, zavarovanih z zapahom, je začutila slabotne in plašne udarce. Groza se je polastila in je sedla. Udarci so se ponovili in ona je vzkliknila:

„Kdo je?“

Moški glas ji je odgovoril v italijanščini.

„Neki prijatelj. Sem bolan. Pusti me vstopiti, za božjo voljo.“

Slabotnost in tesnoba glasu sta jo ganili. Skočila je s postelje, se naglo oblekla in šla k vratom. Ko je odstranila zapah in vrata na pol odprla, je neki moški padel na obraz na pod iz ila. Bil je visok in zagorel, obraz je imel okrvavljen in na ramenu njegove razcefrane srajce se je širil sluzast madež. Roke je imel opraskane od grmovja in podplati škornjev so bili odtrgani. Skušal se je postaviti na noge, pa se je le malo plazil in znova telebnil na obraz.

Ona je potrebovala vso svojo moč kmetice, da ga je spravila do postelje. Medtem ko je ležal nezavesten, mu je izprala rane na obrazu in na ramenu. Nato ga je sezula, ga pokrila z odejami in ga pustila spati, dokler ni prva svetloba jutranje zarje ožarila vzhodnega neba. Ko se je moški pre-

budil, se ga je hipno polastil divji preplah preganjanih. Z od strahu izbuljenimi očmi je pogledal okoli sebe, vendar mu je vidno odleglo, ko jo je zagledal. Skušal se ji je nasmehniti, pa se mu je zavoljo rane na ramenu skremžil obraz.

Dala mu je vina, črnega kruha in sira in njegova lakota jo je presenetila. Spil je tri kozarce vina, odklonil pa je dodatno hrano, češ da so ljudje lačni in da gre njemu le delež za tujca. Ko je to dopovedoval, se ji je znova nasmehnil z odkritosrčnim nasmehom otroka, ki je razblinil njegovo poslednjo bojazen. Sedla je na rob postelje, ga vprašala, kdo je, kaj ga je pripeljalo v Gemello Minore in kako je bil ranjen na ramenu.

Njegov naglas je bil zanjo tuj in on je le s težavo razumel popačeno kalabrijsko narečje, vendar v glavnih potezah je bila njegova zgodba precej jasna. Dejal je, da je bil vojak, strelec pri posadki, ki je bila nameščena v Reggio. Zavezniki so zasedli Sicilijo in britanska vojska je prečkala Mesinsko ožino in se vzpenjala po polotoku. Reggio je padel in enota, ki ji je on pripadal, se je razkropila. Če bi se združil z lastno vojsko, bi ga za silo pozdravili in ga poslali v bojne črte. Če bi ga ujeli Angleži, bi bil vojni ujetnik. Zato je ubežal, da bi se prebil do Rima in se združil z družino. Podnevi se je skrival, ponoči pa hodil in se preživljal s

tistim, kar je mogel ukrasti. Britanska patrolja, ki ga je opazila preteklo noč, je streljala nanj. Še je imel kroglo v ramenu. Če mu je ne bodo vzeli ven, bo umrl.

Ker je bila preprosta kmetica, je verjela zgodbo brez nadaljnega izpraševanja. V njej se je prebudila simpatija in čutila je pomanjkanje moške družbe. Koča je bila oddaljena od vasi, nihče ni prihajal vanjo. Takšen je bil začetek, preprost in brez pomembnosti, podoben stotinam drugih vojnih zgodb o osamelih vdovah in vojaških ubežnikih. Toda bogastvo, ki se je porodilo iz tega, in žaloigra, ki mu je napravila konec, in mir, ki ga je doživela povsem, so bili zanjo vsakodnevno presenečenje in njen spomin za vsako noč...

— — —

Ko je prišla domov, je našla svetilko privito in Paola na videz spečega na postelji, ki je stala nasproti veliki zakonski postelji, na kateri je bil otrok spočet in rojen. Po običaju na jugu, kjer vsa družina spi na edini postelji, tako mož in žena in otroci in odraščajoči fantje in dekleta, sta spala skupaj, dokler se ni pri Paolu začela doba dozorevanja. Tedaj je kupila drugo posteljo in sta spala vsak zase.

Zaprla je vrata, pristavila zapah, pustila košaro na tleh in zagnala cikle v kot. Skozi priprtve veke jo je deček opazoval in se

delal, kot da spi. Vsaka potankost obreda mu je bila domača, čeprav je že pred časom odklonil, da bi se ga udeleževal.

Nina Sanduzzi je prečkala sobo do skrinje, ki je stala ob zglavju postelje. Iz žepa je vzela ključek in jo odprla. Iz nje je vzela ploščat zavoj, ovit v bel papir, ga skrbno razvila in vzela v roke moško srajco, staro, zašito, na več krajih omadeževano s plesnijo, kot se je zdelo. Pritisnila jo je k ustnicam, jo razprostrla in obesila na naslonilo stola, da je bilo videti luknje od krogelj in krvave madeže. Nato je nerodno pokleknila, zarila obraz v dlani, naslonjene na sedalo stola, in začela po tihem in šepetaje moliti.

Čeprav si je deček prizadeval, ni nikdar mogel razložiti besed. V časih, ko je poklekoval ob materi, mu je naročala, naj moi očenaše in zdravamarije, kot je to delal v cerkvi, ker je bil njegov oče svetnik, ki je veliko premogel pred Bogom, kot sv. Jožef, ki je bil dozdevni oče božjega otroka. Toda nikdar ga ni dopustila v intimnost njene zveze z Giacomom in otrok je na neki način, ki si ga ni znal razložiti, čutil ljubosumnost. Sedaj je smatral vse tisto kot izkazovanje ženske bedarije.

Ko je končala svoje molitve, je Nina Sanduzzi znova zavila paket in ga shranila pod ključem v skrinji. Nato je stopila k sinovi postelji, se sklonila, da ga je poljubila, in se oddaljila. Paolo je imel oči

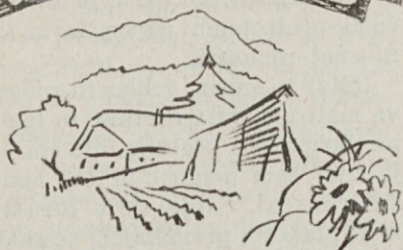
zaprte in dihal je ritmično. Čeprav je namreč včasih želel, da bi ga mati poljubljala in objemala kot v nekdanjih časih, je drugič čutil proti temu odpor, ki si ga ni znal razložiti.

Ostal je miren, dokler ni njegova mati ugasnila svetilke in legla na škripajočo posteljo. Potem se je tudi sam pomiril in čez malo časa zaspal. Sanjal je o Rosetti, ki je stala na premikajoči se skali hudournika in ga klicala. Ko je videl njene na pol odprte ustnice, nagajive oči in roke, ki mu jih je prožila, je tekel proti njej. Toda še preden so ga roke objele, so se spremenile v roke Nicholasa Blacka in namesto dekličinega obraza je zagledal blede kozji obraz slikarja. Paolo Sanduzzi se je vznemiril, zaječal in se prebudil.

30-letnica Grčaric in Turjaka

Starešinstvo DSPB Tabor je organiziralo proslavo 30-letnice junaške srčni protikomunističnih borcev Grčaric in Turjaka ter ustanovitve slovenske domobranske vojske. Proslava je bila v nedeljo 28. oktobra v zavetišču dr. Gregorija Rožmana. Ob 11 je bila sv. maša za padle in preživele borce. Po maši je vodil proslavo g. Ivan Korošec. Govor je imel dr. Stanko Kociper, moški zbor iz San Martina pa je pod vodstvom g. Slavka Rupnika zapel nekaj žalostink. Ob koncu je bilo skupno kosilo.

NOVICE IZ

SLOVENIJE

Sedemdesetletnica mariborskega škofa

Mariborski škof dr. Maksimilijan Držičnik je praznoval 5. oktobra 70-letnico življenja. Sedemdeset let ni le dolga, temveč za človeka, ki je že 27 let škof, tudi strma in težavna pot. Začel jo je v kmečki družini v Orlici, v župniji Ribnica na Pohorju.

Gimnazijo je dovršil v Mariboru, bogoslovje v Rimu, kjer je bil leta 1922 posvečen. Tu je doktoriral iz filozofije in teologije. Kaplanoval je v Ribnici na Pohorju in v Celju, nato je prišel v Maribor, kjer je bil prefekt v dijaškem semenišču in obenem poučeval v bogoslovju, kjer je postal podravnatelj. Med drugo svetovno vojno je delil usodo izgnanstva na Hrvaškem. Po vojni je postal v Ljubljani ravnatelj mariborskega bogoslovja in na teološki fakulteti poučeval staro zavezo.

Škofovsko posvečenje je sprejel leta 1946 in po smrti škofa Tomažiča prevzel vodstvo mariborske škofije.

Drugi vatikanski cerkveni zbor, ki se ga je udeležil, mu je pomenil pravo odkritje. Pokoncilska obnova škofije mu ni bila le lepa beseda, temveč rasnično obnebjje njegove vodstvene službe in pastoralnega prizadevanja. Povsod je mogoče čutiti, kako resno jemlje besede, kot so: zbornost, soodgovornost, ekumenizem, dialog, pluralizem in krščanska svoboda.

Prav tako ne smemo pozabiti njegovih praktičnih pastoralnih rešitev: ustanavjanje novih župnij, pobude za gradnjo novih cerkva in pospeševanje dela raznih svetov v škofiji.

Kranj — župna cerkev sv. Kancijana

Župnija sv. Kancijana, ki je pred vojno štela 6500 ljudi, šteje danes okoli 20 tisoč ljudi. Od teh je kakih petnajst tisoč vsaj nekoliko povezanih z župnijo. Med prebivalci je veliko priseljencev. Med novimi naseljenci je veliko Prekmurcev, štajerjev, Dolenjcev, pa tudi Hrvatov in Bosancev. Vsi so industrijski delavci. V življenje župnije se vključujejo iz osebnih želja in nagibov.

Zaradi neprimerno razporejenih cerkvenih prostorov šteje župnija komaj 3000 nedeljnikov. Da bi jih lahko bilo več, potrjuje dejstvo, da obiskuje verouk 1100 osnovnošolcev. Porazdeljeni so na 32 skupin in tri (najte) učilnice. Prostori še zdaleč ne ustrezajo predpisom. V takšnih učilnicah pouk ni mogoč.

Med srednješolci vnema za verske pogovore pada. Še vedno pa obiskuje verske večere okoli sto srednješolcev in pošolske mladine.

V zadnjih letih narašča število katehumenov in obiskovalcev stalnega tečaja za zaročence. Imajo že pogovore za zakonce in teološke tečaje, posebno pevsko skupino in srečanja za dekleta.

Na leto sprejme župnijska skupnost v svojo sredo okoli 200 novih kristjanov, se razveseli ob približno 65 porokah in pospremi na zadnji poti okoli 90 pokojnikov.

Zasedanje jugoslovanske škofovske konference

V oktobru so zborovali škofje iz Jugoslavije v Zagrebu. Na dnevnem redu je bila najprej točka o evangelizaciji sodobnega sveta. Škofje so razpravljali na podlagi listine, ki jo je pripravila zadnja škofovska sinoda v Rimu. Nadalje so vovorili o praznovanju svetega leta. Papež Pavel VI. je izrazil željo, naj bi to sveto leto praznovali v znamenju sprave z Bogom in bližnjim. Na zasedanju so izdali tudi odprto pismo „Prispevek k zorenju javnega mnenja o verski svobodi.“ V nadaljevanju zasedanja so škofje rešili vrsto tekočih zadev. Za delegata jugoslovanske škofovske konference pri Svetu evropskih škofovskih konferenc je bil ponovno izvoljen ljubljanski nadškof Pogačnik, ki je podpredsednik jugoslovanske škofovske konference. Škofje so izrazili svoje soglasje za beatifikacijo škofa Gnidovca, ki je umrl leta 1939.

Počastitev Gnidovčeve stoletnice

28. septembra 1973 sta dospela v Ljubljano Joakim Herbut, škof škofije Skoplje-Prizren in pomožni škof te škofije za vernike albanskega jezika, Nikola Prela. Ob obletnici rojstva skopskega škofa dr. Janeza Gnidovca (29. septembra 1873) sta se hotela pokloniti spominu njunega velikega prednika, ki je s svetniško vrnemo delal za božje kraljestvo na jugu Jugoslavije.

Škofa sta bila gosta ljubljanskega metropolita dr. Pogačnika in opravila božjo službo v kapeli nadškofijskega doma, kjer je škof Gnidovec pred 34 leti ležal na mrtvaškem odru. Posebej sta se škofa oglasila pri lazaristih na Taboru, saj je bil škof Gnidovec član Misijonske družbe. V spremstvu lazarista dr. Žaklja sta obiskala Gnidovčev rojstni kraj Veliki Lipovec in rojstno župnijo Ajdovec. Skopska škofa sta šla pomolit na Gnidovčev grob v Ljubljani na pokopališču lazaristov.

Ob tej priložnosti je prišlo na vrsto tudi vprašanje škofijskega postopka za prištetje Gnidovca blaženim oziroma svetnikom. Postopek bo začela ljubljanska nadškofija, ker je Gnidovec tu umrl.

Pastoralna prenova na Slovenskem

Osrednja misel 9. in 10. številke pastoralne revije Cerkev v sedanjem svetu je pastoralna prenova na Slovenskem. Uredništvo se je odločilo, da zastavi nekaj vprašanj slovenskim

škofom. Gre za zelo zanimiva vprašanja o prenovi krščanskega verovanja, o prenovi moralnega življenja, prenovi apostolata, oznanjevanja, o v.ogi, ki jo imajo pri verski obnovi škofje, duhovniki, redovniki in cerkvene strukture; kako je z uresničevanjem in neuresničevanjem smernic zadnjega cerkvenega zbora.

Ljubljanski nadškof Pogačnik se zavzema za „dolgoročen pastoralni načrt. Osvestiti se moramo, izprašati si: vest, kje smo in kako delamo.“

Škof Držičnik ugotavlja, da je naše ljudstvo razpeto med staro in novo. Je tradicionalno verno, a ta vera je bolj sad čustev kot osebnega doživljanja verovanja, verskega znanja in prepričanja.

Koprski škof Jenko ugotavlja „naš položaj“ in išče „naše možnosti.“

Škof Lenič pravi, da nas je čas prehitel, škof Grmič pa nas vzpodbuja, naj gremo pogumno v nova iskanja.

Veroučne skupine

Z novim šolskim letom so spet oživele veroučne skupine deklet in fantov. Te skupine prirejajo verske večere.

V Ljubljani so take skupine v tehle župnijah: Stolnica, Polje, Rožnik, Sv. Jakob, Dravlje, Koseze, Sv. Peter, šentvid, Marijno Oznanjenje (frančiškani), Bežigrad, Moste, Trnovo, Ježica, Kodeljevo, Rakovnik, Sveta Trojica, Sv. Križ, Sv. Jakob. šiška. Poleg tega so v Ljubljani še Cerkljansko, štajersko, Koroško, Pri-

morsko, Pomursko občestvo in občestvo Mozaik.

V Mariboru so študentovski večeri v stolnici, pri frančiškanih in v Po-brežju.

Drugod so pa študentovski večeri v teh krajih: Bistrica pri Tržiču, Brezovica, Domžale, Idrija, Kamnik, Kranj, Komenda, Novo mesto, šmartno pri Litiji, Mengeš, šmartno pri Kranju, Primskovo pri Kranju, Vrhnika, Zagorje ob Savi, Gor-nji Logatec...

Občestva mladih izobražencev se zbirajo v ljubljanski stolnici in pri Sv. Petru v Ljubljani.

Za vse študente in izobražence pa je: osnovni teološki tečaj, teološki tečaj za študente in izobražen-ce o aktualnij temah.

Misijonska nedelja

Na mis. nedeljo, 21. oktobra, je slov. mis. zveza pripravila akademijo v Slov. hiši. Akademija se je začela s somaševanjem msgr. Oreharja in gg. Ladislava Lenčka in Franca Sodja.

Prireditvev je bila letos posvečena 50-letnici revije „Katoliški misijoni.“ Program je začel g. Marjan Loboda, pev. zbor Gallus je zapel 4 pesmi, superior Lad. Lenček CM je podal pregled in zgodovino KM, o prihodnosti slov. mis. akcije in KM pa je spregovoril sedanji urednik KM g. Sodja. S skioptičnimi slikami in pesmijo Povsod Boga je bila proslava zaključena.

SLOVENC PO SVETU

P. Bernard Ambrožič – umrl

Kdor bo pisal zgodovino dušno-pastirskega dela med slovenskimi izseljenci zadnjih desetletij, ne bo mogel iti mimo p. Bernarda Ambrožiča, ki je umrl 23. okt. 1973 v Avstraliji, kamor je prišel l. 1955, v svojem 63. letu starosti.

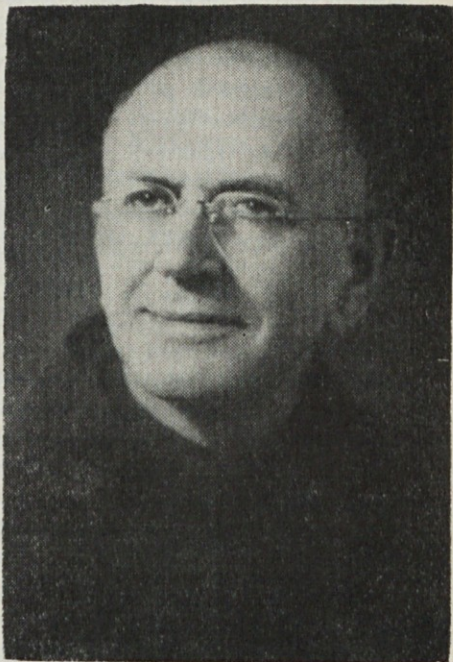
Rojen 20. apr. 1892 na Dobrovi pri Ljubljani je s svojim 19. letom vstopil k frančiškanom, končal pri njih gimnazijo v Kamniku in prav tam del bogoslovja, nato pa odšel v Maribor, kjer je bil l. 1915 posvečen v mašnika.

Po naravi je bil učitelj, voditelj mladine, kar je pokazal najprej v ljudski šoli, nato v frančiškanski gimnaziji v Kamniku kot profesor slovenščine in klasičnih jezikov.

Njegova misijonarska narava ga je dvignila na povabilo p. Kazimirja Zakrajška na pot med slovenske izseljence v Sev. Ameriko, kjer je deloval 30 let do odhoda v Avstralijo.

Kot izseljenski dušni pastir je delal to, kar zadene vsakega duhovnika v tem krogu: najožje dušnopastirsko dela pridiganja delitve zakramentov

ter maševanja. Kot misijonar je prepotoval kot eden redkih slov. duhovnikov slovenska naselja po USA in Kanadi, nekaj časa kot edini, zato smo ljudje nanj tako lepe spomine. Ni bilo to vedno lahko, ker so bili

slov. izseljenci ob prvi svetovni vojni pod močnim socialističnim vplivom, katerega so posebno širili strupeni časopisi. P. Bernard se jim je približal s svojo dobrohotnostjo, a tudi odkritostjo ter jih mnogo za vedno iztrgal verski in narodni pogubi. Prav ista skrb ga je odtrgala od urejenega pastirstva v Ameriki, da je odšel orat kdinc v Avstralijo, kamor so se Slovenci naselili v večjih skupinah po drugi svetovni vojni.

Vseskozi je pokazal lepe organizacijske darove, saj je bilo treba organizirati dušno pastirstvo najprej v USA in nato v Avstraliji. Gradil je cerkve ter domove, kjer so se shajali Slovenci k molitvi in kulturnem delu, in ustanavljal slovenske župnije.

Posebno je svoj organizacijski talent pokazal pri skrbi za vselitev slovenskih beguncev po drugi svetovni vojni. Poskrbel jim je vselitveno dovoljenje ter sponzorje, kateri so prevzeli odgovornost in jim omogočili sprejeti korake v novi domovini. Leta in leta je prav p. Ambrožič organiziral zbiranje obleke in živila ter jih v neštetih zavitkih pošiljal v evropska taborišča.

Še tretjo vrsto dela slov. izseljenskega misijonarja je opravil z ustanavljanjem in pisanjem listov, ki so mnogokrat edina stalna vez med verniki in dušnim pastirjem v tujini. Že po naravi je imel pisateljski talent, katerega je uril že kot mlad redovnik pred odhodom v Ameriko, ko je urejal in pisal mladinske liste za orlovsko organizacijo: Orliča, Mladost in Vi-

gred. Te liste je leta in leta zalagal s svojimi prispevki, ki so bili res tehtni in privlačni hkrati.

V USA je pisal v tamošnji slovenski list Ave Marija, v Avstraliji pa je ustanovil in 16 let urejal ter pisal izseljenski list Misli, ki se po svoji živahnosti in pestrosti more postaviti na čelo izseljenskih listov. Suhoparne stvari je znal napisati privlačno. S svojim dopisovanjem in članki je po drugi svetovni vojni zlasti sodeloval v Svobodni Sloveniji ter Zborniku v Argentini. Vsi ti listi ga bodo pogrešali.

Izdal je tudi par samostojnih knjig pri Mohorjevi družbi: Tonče s Sloma, v katerem opiše življenje škofa Slomška, in Domislice. Znani sta povesti Izidor Obrobnik in njegova naloga ter Pamet se je odprla. V Mislih iz Avstralije je pa zadnja leta stalno razlagal sv. pismo, obstal je pri Dejanjih apostolov.

Zadnja leta se je poleg starosti začela oglašati v različnih nevšečnostih tudi bolezen, katera mu je letošnjega oktobra pretrgala delo za izseljence.

Vsi ga bomo pogrešali zlasti zaradi njegovega treznega optimizma in delavnosti in raznolikosti, prepričani pa smo, da imamo prav v njem, ki je do dobra poznal tegobe izseljenskega življenja, najboljšega priprošnjika in sodelavca pri Bogu. Naj bo tudi tako skrben za nas, medtem ko uživa plačilo za svoje delo na tem svetu.

msgr. Anton Orehra

MED NAMĀ V ARGENTINI

Sveta birma

Na praznik Kristusa Kralja vesoljstva, 25. novembra, je prejelo okrog 150 otrok zakrament sv. birme v novi cerkvi Marije Pomagaj. Z birmovalcem, msgr. Antonom Oreharjem, so somaševali birmansko mašo dušni pastirji gg. Matija Lamovšek, Franc Sodja CM, Jure Rode in Jože Škerbec. Birmovanje je bilo po novem obredu in čeprav je bilo zelo veliko vernikov, se je birmanski obred razvijal v najlepšem redu.

Gallusov koncert slov. narodne pesmi

Ob svoji 25-letnici je pevski zbor Gallus priredil že svoj drugi koncert, ki je bil v dvorani Slovenske hiše v soboto, 6. oktobra, zvečer. Ob tej priliki je Gallus izvajal slov. narodne pesmi.

Prvi del programa je obsegal naslednje pesmi: Dober večer (Vrabc),

Tam v dolu (Mihelčič), Dekle, to mi povej (Mirk), Kaj ti je, deklica (Tomc), Pušbeč sem star (Mihelič), Oj ti preburna ženska stvar (Kernjak), Polževa ženitev (Vrabc), Söntr pojd in Sem se rajtov ženiti (Kramolc), Si koroških planin (Šijanec) in Napojnica (Tomc). V 2. delu pa so se vrstile Od žegnanga britofa (Pregelj), Valovska in Moja kosa (Marolt), Juhe, pojdamo v škof'če (Kernjak), V nebesih je en lušten kraj (Pregelj), Na Gorenjskem je fletno (Puš), Furmanska (Škoberne) Venček dolenskih napitnic (Puš), Pesem o rojstvu in Jaz bi rad cigajnar bil (Kramolc), Kolo (Simonitti) in Porabci veseli vsi (Vrabc).

Dirigent dr. Julij Savelli, solisti Anica Mehle, Ivan Rode, Silvo Lipušček, Andrej Makek, Anica Rode, Janez Mežnar, Marija Marinček in Fani Maček in zbor, ki je zadnje čase spet pritegnil nekatere nekdanje članove in nekaj novih, so želi zasluž-

no priznanje številne publike za lepi večer domače pesmi.

Srebrni jubilej pevskega zbora v San Martinu

Slovenski pevski zbor v San Martinu je v soboto, 3. novembra, praznoval 25-letnico svojega delovanja z jubilejnim koncertom v Slov. domu v San Martinu. Prvih 7 let je vodil zbor g. Boris Pavšer, za njim pa g. Vinko Klemenčič in g. Martin Dun, zadnja leta ga pa vodi g. Slavko Rupnik. Kot organistka je z zborom sodelovala do svoje smrti gđ. Matilda Kogovšek. Zbor je vsa leta pel pri slovenski maši v San Martinu in prireditvah v Slov. domu, večkrat pa tudi na različnih drugih krajih.

Pred začetkom jubilejnega koncerta je tajnik SD g. Rudolf Smersu orisal nastanek zbora in poudaril za sluge raj. duh. svetnika Karla škuljč. Koncertni program je obsegal 21 pesmi, ki jih je zbor zapel nekaj v moški, druge pa v mešani zasedbi. Zboru so čestitali predsednik SD g. Anton Žagar, predsednik ZS g. Božo Stariha in krajevni dušni pastir g. Jure Rode. Dirigenta Slavka Rupnik, soliste ge. Marijo Marinček, Emo Ferfolja in Ivanko Petkovšek, gg. Marjana Boltežar, Naceta Frančič, Janeza Hren, Martina Kahne, Janeza Zorec in Franca Žigart ter vse člane zbora je številno občinstvo, med katerim so bili predstavniki vseh naših zborov, nagradili z navdušenim pliskanjem.

Zvezni mladinski dan

Prvo nedeljo v novembru je bil na Pristavi XXI. mladinski dan, ki ga je pripravila mladina, ki je organizirana v Slov. dekliški organizaciji in Slov. fantovski zvezi. V dopoldanskih urah je bilo tekmovanje v odbojki, nato je imel msgr. A. Orehar sv. mašo. Po kosilu in finalnih tekmah sta predsednika mlad. organizacij Marija Urbančič in Janez Rode spodbudila mladino k nadaljnemu delu. Sledil je telovadni nastop deklet (Maruška Šimenc) in fantov (prof. Tine Vivod), mladenk (Adrijana Mažgon) in mladcev iz Slov. vasi (Bogoj Rozina) ter šol. otrok iz Morona (Jožica Kopač). Za tem je bil nastop folklornih skupin iz San Justa (Tinko Urbančič), Slov. vasi (Nace Hladnik) in Morona (Anka Gaserjeva ter Jure Ahčin). Za sklep je bila razdelitev pokalov.

Obletnica Cankarjevega doma

V nedeljo, 11. novembra, je slovska skupnost v Berazateguiju in okolici praznovala VIII. obletnico Cankarjevega doma. Po dviganju zastav je msgr. Orehar imel ob 12 sv. mašo. Po maši je izrekel pozdravne besede g. Ivan Korošec, predsednik doma g. Jože Vidmar pa je imel krajši govor. Po skupnem kosilu se je začel ob 16 popoldne program z govorom g. Miloša Stareta, pevskim nastopom tria „Spomin“ (g. Jože Omahna), nastopom šolskih otrok in popevkami Ru-

dija Dolenca ter rajanjem deklet in fantov (ga. Betka Vitrih). Številni gostje iz drugih predmestij so ostali v gostoljubnem domu do večernih ur.

Koncert Slovenskih mladenk v Slovenski hiši

„Na vrtu mi javor zeleni“ je bil motto koncerta, ki ga je pevski zbor „Slovenske mladenke“ priredil za cerkev Marije Pomagaj v Slovenski hiši v soboto, 10. novembra.

Prvi del programa je obsegal 12 pesmi: Da te ni (Danilo Bučar), Na Jurjevo (Emil Adamič), Čriček na vrtu (Simoniti), Prekasna tožba (Volarič-Šijanec), Ena tička priletela (Tomc), Vse rožice rumene (Bučar), K' sem še mihna bva in Dobro jutro, buotra (Tomc), So še rožce tam v vrtu (Šijanec), Plavi, plavi (Simoniti), Oglar in Ko mi na Ojstrk pridemo (Tomc). — V 2. delu so se vrstile: šijančeve: Slepčeva tožba, Mrtvi ljubici pod okno, Hrepenenje na planini, Domotožje, Gobčeva Pomladna, Tomčeva Na vrtu mi javor zeleni, Simonitijeva Sonatina v soncu, Devovi Soči in Stoji hartelc, Tomčeva Pojdam u Rute, Simonitijeva Micka bi rada Jurka dobila, Bučarjeva U livadi pod javorom in Volarič-Šijančeva Slovenske mladenke.

Občinstvo je za dovršeno izvajani program nagradilo pevke, gosta baritonista Janeza Mežnarja in pevodkinjo go. Anko Savelli-Gaserjevo z dolgotrajnim aplavzom, msgr. Ore-

har pa se je zahvalil nastopajočim in poslušalcem za pomoč novi cerkvi.

Balantičeva proslava

Ob 30-letnici grahovskih žrtev je slovenska šola v San Justu, ki nosi ime pesnika Franceta Balantiča, pripravila pod okriljem Zedinjene Slovenije spominsko akademijo v Našem domu v San Justu. Program je zamislil pisatelj dr. Jože Krivec. Večer je začela voditeljica Balantičeve šole gdč. Angelca Klanšek, nekaj misli je povedal predsednik ZS g. Božo Stariha, nato so navzoči poslušali poslano pesnikove matere, ki jo je poslala na traku, učenci so recitirali prigodno pesem Jeremije Kalina, sledil je govor dr. Krivca in petje moškega zbora Gallus (dr. Julij Savelli), recitacija Balantičevih pesmi, ki so jih interpretirali absolventi šole, in za sklep je Gallus zapel še dve pesmi. Proslavo je režiral g. Stanko Jerebič.

Duhovniški sestanki

Slovenski duhovniki, ki delujejo v Buenos Airesu in okolici, se zberejo ob zadnjih sredah v mesecu na svoje sestanke v Slovenski hiši. Po skupni pobožnosti v cerkvi je sestanek v mali dvorani, ki se začno z duhovno mislijo, nadaljuje s predavanjem in razgovorom ter sklene s slučajnostmi.

V aprilu je duhovnikom predaval g. Tone Mizerit o razmerah v Argentini; v maju je imel duhovno misel

dr. Alojzij .Kukovica, dr. Rudolf Hanželič pa je govoril o versko—moralni vzgoji mladine; v juniju je podal duhovno misel g. Albin Avguštin, dr. Al. Kukovica pa je govoril o novostih in spremembah v cerkvenem pravu; v juliju je dal duhovno misel g. Matija Borštnar, o teologiji sekularizacije je predaval dr. Mirko Gogala; v avgustu je imel duhovno misel dr. Franc Gnidovec, o verskih razmerah v Sloveniji pa je govoril g. Rado Sušnik; v septembru je imel duhovno misel dr. Mirko Gogala, dr. Filip Žakelj pa je govoril o svetem letu; v oktobru je imel duhovno misel g. Jože Guštin, o metodah komunizma pa je predaval dr. Alojzij Starc in v novembru je po duhovni misli g. Matije Lamovška predaval dr. Mirko Gogala o teologiji politike in teologiji revolucije.

Zveza slovenskih mater in žena

Zveza slovenskih mater in žena, ki povezuje in kulturno bogati s sestanki in predavanji slov. matere in žene in skrbi za bolnike in zapuščene, je zadnja leta izdala izvirne božične kartice z odtisi božičnih motivov slov. slikarjev, je pripravila tudi za zadnje praznike božične kartice, vendar s to posebnostjo, da so bile letošnje delo šolskih otrok, ki obiskujejo slov. šole. Čisti dobiček je namenjen dobrodelnemu skladu Zveze.

Obletnica Našega doma v San Justu

V nedejo, 14. oktobra, je slov. skupnost v San Justu praznovala 17.

obletnico Našega doma. Ob 8. uri je bila v sanjuški stolnici sv. maša, ki jo je daroval msgr. Anton Orehar in pri kateri je pel cerkveni zbor, ki ga vodi g. Štefan Drenšek. Po sv. maši je bila v Našem domu dopoldanska prireditev z otvoritvijo novih družabnih prostorov, ki jih je blagoslovil dr. Alojzij Starc. Po nagovoru predsednika ND g. Staneta Mustarja je šolski zbor pod vodstvom gđc. Anice Mehle zapel nekaj pesmi.

Ob 17. uri je začel g. Ivan Oven popoldanski program, ki je obsegal nastop mladinskega zbora pod vodstvom g. Andreja Selana, govor g. Miloša Stareta in izvirno koreografsko podano zgodbo iz preteklosti slovenske vasi „Kjer so vas zibali,“ ki so jo sanjuška dekleta in fantje pod vodstvom opernega pesalca Francija Čarmana poklonili svojim staršem.

Almanah „Mladi smo“

Dijaki 5. letnika „Slov. srednješolskega tečaja rav. Marka Bajuka“ v Buenos Airesu in iz tečaja v Slovenski vasi v Lanusu so ob sklepu šol. leta 1973 objavili pod vodstvom Tineta Debeljaka ml. almanah „Mladi smo.“ V njem objavljajo svoje prispevke:

Alenka Belič: Mladi smo; Helena Urbančič: Idealj današnje mladine; Mirjam Jereb: Naša slov. narodna zavest; Marija Repovž: Mladina včeraj, danes in jutri; Franci Schiffrer: Naše pravice in dolžnosti; Lojze Kržišnik: Mladina in tretji svet; Loj-

ze Urbanč: Ljubezen in mladost;
 Boštjan Kocmur: Upornost mladine;
 Miha Bokalič: Hipiji; Magdalena
 Markež: Razmerje mladina — starši;
 Marta Kopač: Iz otroka v mladeniča;
 Bernarda Fink: Naši vzgojitelji; Ma-
 rjeta Malalan: Dva svetova; Andrej
 Grohar: šport nas vzgaja; Martina
 Koprivnikar: Srednješolski sistemi;
 Mimi Kočar: Slov. mládna v Argen-
 tini; Marijana Stariha: Vpliv televi-
 zije; Gabrijela Čamernik: Mladina v
 Sloveniji; Mimi Vesel: Kaj beremo?;
 Marjeta Markež: Uporaba prostega
 časa; Tomaž Rant: Mamila in politi-
 ka; Anica Erjavec: Modernost; Ba-
 gdalena Koprivnikar: Ali mladina ne
 poje?; Sonja Marinšek: Prijateljstvo;
 Jože Cukjati: Tehnika; Jože Marko-

vič: Misli o domovih; Peter Klobovs
 Statistika.

Praznovanje 29. oktobra.

Slovenski narodni praznik in dan slov. zastave je slov. skupnost v Buenos Airesu praznovala v soboto, 27. oktobra v Slovenski hiši. Ob 19. uri je v cerkvi Marije Pomagaj msgr. Anton Orehar daroval sv. mašo, med katero je poudarjal potrebo razumevanja, edinosti in ljubezni v naši skupnosti.

Zborovanje v dvorani je začel inž. Jože Žakelj, govorila je predsednica SDO gđc. Marija Urbančič, slavnostni govornik je bil predsednik NO za Slovenijo g. Miloš Stare, nato pa je mladina predstavila na odru „Ko-

Prejmi potrditev — dar Svetega Duha (foto M. šušteršič)

roški večer“ na besedilo dr. Tineta Debeljaka in v režiji Maksa Borštnika. Z večera je bilo poslano pozdravno pismo predsedniku Nar. sveta koroških Slovencev, dr. Jožku Tischlerju. Ob sklepu kulturnega programa je bila za vse predstavnike slov. ustanov in organizacij slavnostna večerja.

Narodni praznik so praznovali tudi v Mendozi in v Bariločah.

Razstava mladih likovnih ustvarjalcev.

SKAD (Slov. kat. akad. društvo), ki ga vodi gdč. Terezka Prijatelj, je v svojem razgibanem letu organiziralo v mali dvorani Slov. hiše razstavo, na kateri se je prvič predstavilo pred javnostjo 10 mladih likovnih ustvarjalcev: Anica Potočnik, Silva Willempart, Andrejka Dolinar, Magda Zakrajšek, Helena Osterc, Marjan Adamič, Marjan Oberžan, Pavel Fajdiga, Franci Klemenc in Božidar Urbančič. Pri nekaterih je viden slikarski talent in želimo, da bi ga pod večjim vodstvom mogli razviti. Razstava je bila odprta od 20. do 27. oktobra.

Kulturni večeri SKA

Na IX. kulturnem večeru Slov. Kult. akcije v soboto, 20. okt. predaval dr. Srečko Baraga o kmečkih uporih v slovenskih deželah. X. kulturni večer je bil v obliki izleta v Državni institut za kozmično fiziko v jezuitskem kolegiju Máximo v San Miguelu. Sklepni večer SKA pa je bil posvečen pesniku Balantiču ob 30-letnici njegove smrti v Grahovem,

kjer je zgoraj kot domobranec Msgr. Anton Orehar je po naročilu SKA daroval v cerkvi Marije Pomagaj sv. mašo, nato pa je bila spominška komemoracija pred spomenikom.

20-letnica Prešernove šole.

V soboto 20. oktobra je slov. šola dr. Franceta Prešerna na Pristavi v Castelarju praznovala 20-letnico svojega delovanja. Poleg učencev in učiteljstva ter staršev in nekdanjih učencev se je zbralo tudi veliko drugih gostov. Krajevni dušni pastir in katehet šole g. Matija Lamovšek je opravil zahvalno sv. mašo, kulturni program pa je obsegal pozdrav voditeljice šole gdč. Mije Markež, govor g. Miloša Stareta, zborna recitacija, petje šolskega zbora in Slov. mladenk (ga. Anka Savelli—Gaserjeva), in odrski prikaz Uvoda h krstu pri Savici (ga. Marica Debevčeva). Gdč. Miji Markež so se za 20-letno poučevanje zahvalili šol. referent ZS g. Franc Vitrih, zastopniki biv. učencev in preds. šol. odbora g. Ivan Kopač, ki so izrekli zahvalo tudi drugemu učiteljstvu in odbornikom.

Prireditve v Rožmanovem zavodu.

Zadnjo nedeljo v oktobru je bila v Rožmanovem zavodu v Adroguēju, kjer je bilo pred leti slov. semenišče in teol. fakulteta, sedaj pa je internat za srednješolce, celodnevna prireditve. Sv. mašo je daroval msgr. Orehar, po skupnem kosilu pa je popoldanski program začel g. Marjan Bečan, ki je prefekt v zavodu. Po

njegovem govoru so Godnjavčevi šolarji zapeli nekaj popevk, mladinska godba g. Toneta Skubica je zaigrala nekaj slov. pesmi, zavodarji pa so v režiji Stanka Jerebiča igrali „Otroka brez matere“, ki ga je spisal dijak Dolfi Godnjavec. Po končanem sporedu so se gostje zadržali v zavodu do večernih ur.

Srednješolski tečaj „Ravn. M. Bajuka“

Slov. srednješolski tečaj „Ravn. Marka Bajuka,“ ki deluje v Slovenski hiši v Buenos Airesu, je v šolskem letu 1973 obiskovalo 160 dijakov: 23 v I. A razredu, 22 v I. B, 42 v II., 29 III., 18 v IV. in 26 v V. razredu.

Ravnatelj tečaja je bil dr. Marko Kremžar, ki je tudi predaval o svetovnem nazoru. Verouk je poučeval msgr. Anton Orehar, slovenščino ga. Terezka Žužkova, ga. Iva Vivodova, g. Marjan Schiffrer in g. Franci Markež; zgodovino gdč. Terezka Osojnik, inž. Jože Žakelj in g. Pavle Rant, ki je učil tudi zemljepis; govorne vaje je vodil g. Miloš Stare; petje gdč. Terezka Prijatelj in gdč. Ana Marija Klanjšček; g. Tine Debeljak ml. pa je vodil priprave za Almanah v V. letniku. Tajnica tečaja je bila ga. Naca Osterc, predsednik odbora staršev pa g. Ladko Voršič.

Razveseljivo je dejstvo, da vsako leto narašča število študentov srednješolskega tečaja in da je vodstvo tečaja zahtevnejše glede discipline in učenja.

Slovenske šole v Argentini.

V šolskem letu 1973 je bilo po posameznih slov. šolah naslednje stanje: Jegličeva šola (Slovenska hiša, Capital): 30 šolarjev; voditeljica: ga. Marjana Batagelj; katehet: g. Jure Rode; učiteljici: gdč. Lučka Pavšer in gdč. Anica Rode; telov. uč.: gdč. Maruška Batagelj in g. Gregor Batagelj; preds. šol. sveta: g. Tine Selan.

Balantičeva šola, San Justo: 112 šolarjev; voditeljica: gdč. Angelca Klanšek; katehet: dr. Alojzij Stare, učiteljice: gdč. Kati Cukjati; ga. Marica Skvarča, gdč. Mirijam Jereb, gdč. Marija Krajnik; petje: gdč. Anica Mehle; telov.: gdč. Emica Urbančič in g. Franci Uštar; preds. šol. sveta: g. Pavle Malovrh.

Baragova šola, Lanús: 69 šolarjev; voditeljica: ga. Zdenka Jan; katehet: g. Andrej Prebil in g. Janez Petek; učiteljice: gdč. Slavka Urbanija, gdč. Olga Sladič, gdč. Marija Stanovnik; petje: ga. Majda Hočever in gdč. Anči Koprivnikar; telov. uč.: gdč. Adrijana Mažgon, gdč. Ani Habič, gdč. Dana Zajc in gdč. Marija Hočever; predsednica š. sveta: ga. Malka Vilfan.

Cankarjeva šola, Berazategui: 7 šolarjev; voditeljica: ga. Cilka Pucko; katehet: g. Jože Guštin; učitelja: gdč. Nevenka Vidmar in g. France Vitrih.

Jurčičeva šola, Carapachay: 51 šolarjev; voditeljica: ga. Majda Markež; katehet: g. Matija Borštnar; učiteljice: ga. Marija Pleško,

gdč. Majda Pahor in gdč. Lučka Pirc; telov. uč.: gdč. Marija Korošec in g. Janez Tršan; preds. š. sveta: g. Pavle Belc.

Prešernova šola, Castelar: 61 šolarjev; voditeljica: gdč. Mija Markež; katehet: g. Matija Lamovšek; učiteljice: ga. Vida Pograjc, gdč. Cvetka Malalan in gdč. Mimi Gorišek; petje: ga. Anka Gaser; telov. uč. gdč. Marija Urbančič, gdč. Jožica Kopač in g. Pavel Fajdiga ml.; preds. š. sveta: g. Ivan Kopač.

Rožmanova šola, San Martin: 94 šolarjev; voditeljica: gdč. Katica Kovač; katehet: g. Jure Rode; učitelji: ga. Gizela Šušteršič, gdč. Saša Hartman, gdč. Nina Pristovnik, g. Boris Pavšer; preds. š. sveta: g. Andrej Makek.

Slomškova šola, Ramos Mejía: 145 šolarjev; voditeljica: ga. Helena Malovrh; katehet: g. Jože Škerbec; učitelji: ga. Majda Kelc, ga. Alenka Poznič, gdč. Renata Sušnik, gdč. Martina Jeločnik, g. Franček Breznikar, g. Marjan Hribar, g. Marjan Loboda, g. Franci Holosan; petje: gdč. Anica Šemrov, otroški vrtec: 10 otrok, vodita gdč. Majda in Vikica Holosan; pred. š. sveta: g. Marijan Loboda.

Šola sv. Cirila in Metoda, Mendoza: voditeljica: gdč. Lenčka Božnar, katehet: g. Jože Horn.

Aljaževa šola, Bariloche: voditeljica: ga. Milena Arko, petje: ga. Lučka Jerman.

Miramar: 8 otrok, voditeljica: ga. Nežka Trpin, verouk: g. Boris Koman.

25-letnica Rožmanove šole

Slovenska šola dr. Gregorija Rožmana v San Martinu je slavila srebrni jubilej svojega obstoja in delovanja. Proslava 25-letnice je bila v Slovenskem domu v nedeljo, dne 18. novembra.

Proslavo pa je začel predsednik šolskega sveta g. Andrej Makek, na njem pa so nastopili vsi sedanji in nekdanjih šolarjev in nekateri gostje. Program je obsegal deklamacije, petje, rajanje, simbolične in telovadnove vaje. Učenci so ce poklonili spomintu škofa Rožmana in duh. svetnika Karla Škulja, ki je ustanovil šolo.

Šoli sta čestitala predsednik ZS g. Božo Stariha, predsednik SD g. Anton Žagar, g. Makek pa se je zahvalil prvi voditeljici šole gospe Mirklavčič-Grudzienovi in vsem naslednjim in sedanjim učnim močem, ki jih je povabil na oder. Voditeljici šole gdč. Katici Kovač, učitelji gdč. Saša Hartman, gdč. Nina Pristovnik, ga. Rezka Marinšek, ga. Gizela Šušteršič, g. Boris Pavšer, g. Marijan Jesenovec, g. Pavel Dimnik, nekdanji katehet g. Gregor Mali in sedanji katehet g. Jurij Rode so prejeli srebrn lipov list.

V imenu nekdanjih učencev sta se zahvalila ga. Marija Zorec-Sušnikova, in g. Peter Hafner. Proslava se je zaključila s skupno zakusko.

svetovne

novice

ČLOVEK, KAM GREŠ?

Na Nizozemskem je izšla brošura „Človek, kam greš?“ Brošura pripravlja vernike na veliko dušnopastirski raziskavo, ki jo bodo izvedli po vseh nizozemskih škofijah in jo bo zaključil nizozemski dušnopastirski koncil 1974, ki ga oni imenujejo „razmišljanje“.

260.000 DOLARJEV

Nadškof v Sucre (Bolivija), kardinal Maurer, je začel zidati drugo naselje za revnejše družine, na ozemlju, ki so mu ga v ta namen podarili frančiškani. Poleg stanovanjskih bo šola, klinika, cerkev, športni prostor stor in tržnica. Za to naselje je zbral kardinal Maurer 260.000 dolarjev in od te vsote so delno prispevali kardinalovi rojaki iz rojstne škofije v Nemčiji. Že prej je kardinal zgradil 36 hiš za družine z več otroci, na dolgoročno odplačevanje.

KARDINAL PRODAL PALAČO

Kardinal Arns, nadškof v San Pablo (Brazil), je prodal svojo škofijsko palačo, za pomoč barakarjem v predmestjih. Preselil se je v enega najrevnejših predelov mesta. Z dobičkom prodaje ima namen financirati dušnopastirski in socialni načrt „Akcija za pomoč predmestjem.“

ZA BEATIFIKACIJO P. PIJA

Msgr. Vailati, nadškof v Manfredoniji (Italija), je poslal prve dokumente o svetosti p. Pija Pietralcina (*1968) v pregled rimski kongregaciji za proglašenje svetnikov.

Rimska kongregacija za evangelizacijo narodov je ob lanski misijonski nedelji objavila število katoličanov sredi misijonskega sveta. To, kar imenujemo „misijonski svet“, šteje skupaj 2.500 milijonov ljudi in med temi je samo 57 milijonov katoličanov.

VZHODNA EVROPA BREZ VERSKE SVOBODE

Na povabilo angleškega kard. Heenana je prišel v London na obisk madžarski primas kardinal Mindszenty. Kardinal sam ni dal časnikarjem nobene izjave o odnosih med Vatikanom in Madžarsko. Pač pa je kardinal Heenan izrabil priložnost, da je govoril o primerih omejevanja verske svobode v deželah Vzhodne Evrope ter opozarjal svet na težave vernikov v teh državah.

CERKEV IZ 11. STOLETJA

Na vrtu samostana v Sazavi (Srednja Češka) so arheologi odkrili edinstven primer cerkve iz 11. stoletja, zgrajene po bizantinskem vzorcu. Cerkev ima štiri polkroge (apside) okoli kvadratne glavne ladje.

JUŽNA AFRIKA — KOLONIJA ALI NE

Med anglikanskimi škofi so različna mnenja o imetju anglikanske Cerkve v Južni Afriki. Nekateri škofje so zahtevali, da vodstvo proda vse deleže, ki jih ima Cerkev v rudarskem podjetju Južne Afrike, ker so te akcije vezane z rasističnimi zakoni. Drugi škofje pa so mnenja, da bi bilo treba kupiti še več akcij in tako učinkoviteje pritiskati za odpravo razločevanj med belimi in črnimi prebivalci.

OBNOVA CERKVE BOŽJEGA GROBA

Cerkev božjega groba v Jeruzalemu je bila zelo potrebna obnove. Pred dvanajstimi leti (1962) so se obnovevalna dela po dolgih razpravah in pogovorih začela in dobro napredujejo. A še veliko manjka, da bo vse delo končano.

ITALIJANSKI ODSOTKI PRI MAŠI

34% Italijanov hodi ob nedeljah redno k službi božji. To je ugotovila raziskava italijanskega inštituta za javno mnenje „Doxa“. Ostalih 33% nikoli ne gre v cerkev in prav tako 33% hodi v cerkev od časa do

časa. Med tistimi, ki redno hodijo k maši, je dve tretjini žensk. Zanimivo je, da je število rednih obiskovalcev na industrijskem področju Severne Italije še višje (do 48%), medtem ko je ta odstotek v Srednji in Južni Italiji znatno nižji (okoli 25%).

SE PRIDRUŽILI KMETOM

39 duhovnikov in 42 katoliških redovnic je bilo več tednov zaprtih v jetnišnici Fresno (Kalifornija, ZDA), ker so se pridružili stavkajočim kalifornijskim poljedelskim delavcem. V ječi so tudi začeli gladovno stavko in odbili možnost, da plačajo za izpustitev kavcijo tisoč dolarjev za vsakega. Potem so jih izpustili.

KER NISO PLAČALI DAVKOV...

List Sovjetska Rusija je poročal pred časom o obsodbi 71-letnega pravoslavnega dekana P. B. Baranovskega iz Velova v Zahodni Sibirji, njegovega zakristana Rabka ter finančnega inšpektorja Jagnjukova na tri, pet in štiri leta zapora zaradi „davčne utaje“.

PROTI PONIŽANJU JEZUSA

Več tisoč mladih se je udeležilo „Festivala o Jezusu“ in avgusta lanskega leta korakalo po ulicah danske prestolice v protest zoper odobritev državne finančne garancije za izdelavo filma, ki naj bi opisoval Kristusa kot poltenega in opolzkega človeka.

(Nadaljevanje s strani 35)

● Popevkar se sprašuje, če ga ob razbijanju orkestra in pod vplivom alkohola sploh slišijo, da bi ujeli vsaj trohico njegovih poslanic. Hoče jim marsikaj povedati, in zato jim poje z modernim ritmom in z modernim jezikom in z beat glasbo, ki jim je vendar všeč. Govori jim o smrti in življenju, o seksu in lakoti, o spoznanju sebe in drugih, o lepih sanjah, o sivi vsakdanjosti. Gleda jih naravnost v oči, zdaj enega zdaj drugega, hoče, da bi ga slišali. A ima grenak občutek, da so v lokal prinesli samo telo, dušo in srce pa pustili pred vrati...

● Ali slutiti, da ga slišiš vsaj Ti, Gospod? Daj mu to zadoščenje, saj ima na dnu srca ta namen, da bi, čeprav na svoj način, napolnil njihova srca z mislijo na Tebe, na brate in na njihovo lastno srce in dušo.

Malcolm Boyd

Bo še.

**KJE
JE
KAJ**

DUHOVNO ŽIVLJENJE

UVODNIK	Vse blagoslove v l. 1974	1
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Sveto leto — srečanje z Očetom	2
	Anton Marija Pucci	21
SODOBNA VPRAŠANJA	Odprto pismo jugoslovanskih škofov	7
	Čile ni postal druga Kuba	13
	Metode komunizma	17
RAZNO	Pismo Duhovnemu življenju	5
	Krščanske sekte	24
	Kaj pravite?	31
	Zbornik Svobodne Slovenije 1971-72	39
V DRUŽINI	Vzgoja verskega četa	26
	In za to sva se poročila?	28
	Tiste malenkosti	30
	Počitnice	31
ZA MLADINO	Eva ali prijateljstvo s poročenim moškim	32
	Greš, Jezus, z menoj?	34
	Osebna molitev	36
ROMAN	Hudičev advokat	40
NOVICE	Novice iz Slovenije	48
	Slovenci po svetu	51
	Med nami v Argentini	53
	Svetovne novice	61

Leto XLI
Številka 1

Januar 1974
Enero Nº 1

„Duhovno življenje“

Je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.
Editor responsible: msgr. Antonio Orehar, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 843.966.
Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina.

Poverjeniki:

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.
Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorzía, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

Naročnina:

Celotna naročnina v Argentini in obmejnih državah je zaradi sedanjih gospodarskih razmer 100.— pesov za one, ki jo bodo poravnali do konca marca 1974. Pozneje bomo morali pri določitvi naročnine upoštevati nadaljnje gospodarske spremembe: v ZDA in Kanadi 9 dolarjev;; v Avstriji 160 šilingov; v Italiji 3.500 lir; drugje protivrednost dolarja.

Denarna nakazila na naslov:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

NASLOVNA STRAN „Duhovnega življenja in „Božjih stezic“: arh. Jure Vombergar; stalna zaglavja: Stane Snoj.

